

ÖSSZEFOGLALÓ

Címzett:	dr. Schrödel Norbert, dr. Szentmiklósi Péter, dr. Dauner János
Küldő:	dr. Halász Bálint
Dátum:	2015. április 22.
Ügyfél:	Budapest Főváros
Tárgy:	A dotBudapest projekt jogi háttere, a Mind + Machines Group Limited céggel való szerző megköthetőségének vizsgálata ("Első Részfeladat")
Ügy:	dotBudapest gTLD projekt
Ügyszámunk:	BUDFO.0001

TARTALOMJEGYZÉK

1. Vezetői összefoglaló	2
2. A projekt leírása.....	12
3. Előzmények.....	13
4. A doménnév rendszer bemutatása	15
5. A <.hu> tartomány szabályozása.....	18
6. A doménnév jogi természete.....	21
7. A felső szintű domének jogi természete.....	24
8. Az M+M státusza	30
9. A <.budapest> domén státusza az ICANN-nél.....	44
10. A Főváros által tett hozzájáruló nyilatkozat megítélése	53

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

1.1 A szerződés megkötöttsége összefoglalva

A Főváros által rendelkezésünkre bocsátott információk, valamint a jelenleg hatályos és nyilvánosan elérhető Magyarországon hatályos jogszabályi rendelkezések alapján nincs kifejezett jogszabályi akadálya annak, hogy a Főváros a <.budapest> domén (internetes végződés) működtetésére külső szolgáltatóval szerződést kössön. A szerződés megkötöttségét alátámasztó érvek összefoglalva az alábbiak:

- a) Nincs tudomásunk egyéb olyan magyar jogszabályról, amely akár a doméneket, akár doménneveket általánosságban, vagy akár a <.budapest> domént, vagy ez alatti doménneveket vagyoni értékű jogként nevesítené.
- b) A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvtv.) hatálya csak olyan az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető bármely vagyoni értékkel rendelkező jogosultságra terjed ki, amelyet jogszabály vagyoni értékű jogként nevesít (Nvtv. 1. § (2) bekezdés d) pont). Mivel jelenleg nincs tudomásunk ilyen jogszabályról (lásd fenti a) pont), ezért álláspontunk szerint a Nvtv. nem terjed ki doménekre, doménnevekre, így a <.budapest> doménre és ez alatti doménnevekre sem. Ebből következően az Nvtv. a <.budapest> domén szempontjából nem releváns, mert a hatálya nem terjed ki a <.budapest> doménre.

A <.budapest> domén működtetésére egyetlen gazdálkodó szervezet jelentkezett, a *Minds + Machines Group Limited* (korábbi nevén *Top Level Domain Holdings Limited*, a továbbiakban "**M+M**"). Az M+M székhelye a Brit Virgin-szigeteken (British Virgin Islands, "**BVI**") található¹.

1.2 Az M+M átláthatóságának kérdése

Amennyiben eltekintünk a fentiektől, azaz attól, hogy a <.budapest> doménre a Nvtv. nem alkalmazható, és úgy tekintjük, hogy ennek ellenére mégis releváns, hogy az M+M az Nvtv. alapján *átlátható szervezetnek*² minősül-e, akkor az alábbiakat kell figyelembe venni:

- a) Az M+M székhelye Brit Virgin-szigetek ("**BVI**") található, amely az Egyesült Királyság tengerentúli területe. Az ilyen területek nem képezik részét az Egyesült Királyságnak, de az Egyesült Királyság szuverenitása alá tartoznak. Ezek a területek (Gibraltár kivételével) nem képezik részét az Európai Uniónak vagy az Európai Gazdasági Térségnek.
- b) Az M+M cégformája a BVI Business Companies Act³ szerinti nyílt részvénytársaság (public limited company).
- c) Jelenleg Magyarország és a Brit Virgin-szigetek között csak a megtakarításokból származó kamatjövedelem adóztatása tekintetében van érvényben megállapodás.⁴ Ez azonban a Nvtv. szempontjából nem releváns.

¹ Az M+M hivatalos székhelye a Londoni Értéktőzsde honlapja szerint: Craigmuir Chambers, Road Town, VG 1110, British Virgin Islands (BVI).

² Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont

³ http://www.bvifsc.vg/Portals/2/BVI_Business_Companies_Act_2004_Revised_1_1_06.pdf

- d) A Brit Virgin-szigeteken bejegyzett M+M olyan külföldi gazdálkodó szervezet, amely (i) nem az Európai Unió tagállamában, (ii) nem az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, és (iii) nem a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) tagállamában, illetve (iv) nem olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, amellyel Magyarországnak a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye van. Következésképpen az M+M nem felel meg az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bb) alpontjában felállított kritériumnak. Ebből az következik, hogy az M+M nem felel meg az Nvtv. által – egyébként igen szigorúan – meghatározott *átlátható szervezet* definíciónak. Ezen – az Nvtv. szempontjából – az sem változtat, ha az M+M egyébként megfelel az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont ba) és bb) alpontjában meghatározott fogalmaknak, tekintettel arra, hogy az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont b) alpontja szerint a gazdálkodó szervezetnek a ba), bb) és bc) alpontokban meghatározott feltételeknek mindegyikének meg kell felelnie. (Itt ismét megjegyezzük, hogy a <.budapest> domén nem esik az Nvtv. hatálya alá, lásd a fenti a) pontot).
- e) Az M+M 2014. március 20. napján⁵ bekerült a Londoni Értéktőzsde (London Stock Exchange, "LSE") Alternatív Befektetési Piacára (Alternative Investment Market, "AIM").⁶ Az AIM olyan, a Londoni értéktőzsde által tulajdonolt és működtetett multilaterális kereskedési rendszer (MTF), amely pénzügyi eszközökre irányuló több harmadik fél vételi és eladási szándékát hozza össze.⁷ Az AIM alternatívája a kisebb növekedésű, finanszírozást kereső cégeknek. Az AIM-on való jegyzéshez nem kell a vállalatnak nagy méretűnek lennie. Az AIM a fiatal cégeket és a kockázati tőke cégeket is befogadja. Ugyanakkor az AIM-ra való bevezetésnek is feltétele az átláthatóság biztosítása. Ennek ellenére – szabályozási szempontból – az AIM a magyar és európai uniós vonatkozó jogszabályok alapján nem tekinthető *szabályozott piacnak*. Ezért önmagában az, hogy az M+M részvényei bevezetésre kerültek az AIM-re, az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont a) pontja alkalmazhatóságát nem teremti meg. Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy a magyar vonatkozó jogszabályok nem tekinthetők teljesen egyértelműnek e vonatkozásban (részletesen lásd lenti 8.2 pont).
- Javaslat:** az MNB részéről vélemény kérése arról, hogy az AIM tekinthető-e szabályozott piacnak.
- f) Az M+M (akkor még korábbi nevén, mint Top Level Domain Holding Limited, azaz TLDH) 2013. december 10-én tartott igazgatósági ülésén kiállított egy nyilatkozatot⁸, amelyben többek között arról nyilatkozott, hogy átlátható szervezetnek minősül az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont b) pontja alapján, mert

⁴ Erre a megtakarításokból származó kamatjövedelem adóztatásáról szóló 2003/48/EK tanácsi irányelvben előírt kötelezettségek végrehajtása céljából került sor, lásd 2005. évi LII. törvény VII. sz. melléklet; ez azonban a Nvtv. szempontjából nem releváns, mert ez a megtakarításokból származó kamatjövedelem adóztatásáról szól.

⁵ Az M+M korábbi nevén, Top Level Domain Holdings Limited (TLDH) néven 2014. március 20. előtt is jelen volt az LSE AIM piacon

⁶ Az M+M LSE kódja: MMX; az M+M-re vonatkozó részletes információk a Londoni Értéktőzsde honlapján: <http://www.londonstockexchange.com/exchange/prices-and-markets/stocks/summary/company-summary.html?fourWayKey=VGG614091012GBGBXASQ1>

⁷ Lásd 2004/39/EK Irányelv 4. cikk 15. pont és <http://www.londonstockexchange.com/companies-and-advisors/aim/faq/faq.htm> -> "What is AIM's regulatory status?"

⁸ Ezt a Főváros részére megküldte, és ezt a Főváros bocsátotta rendelkezésünkre

többek között az M+M-ben "közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bíró jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet [...] olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, amellyel Magyarországnak a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye van." Ez a megfogalmazás azonban ebben a formában nem található meg az Nvtv. hatályos, sem korábban hatályban volt szövegében, hanem az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bb) és bd) pontjának kombinációja. Az M+M fenti kijelentése úgy értelmezhető, hogy az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bb) alpontjának az abban több mint 25%-os tulajdonnal stb. rendelkező gazdasági szervezet felel meg. Ez kijelentés megfelel az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bd) alpontjának (arról azonban nem adott információt az M+M, hogy melyek ezek a szervezetek). Ugyanakkor a fenti nyilatkozat nem értelmezhető úgy, hogy az M+M saját maga vonatkozásában nyilatkozott volna arról, hogy a Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bb) alpontjában szereplő feltételnek eleget tenne, azaz arról, hogy M+M maga az EU tagállamában, az [EGT szülő megállapodásban](#) részes államban, az OECD tagállamában vagy olyan államban rendelkezne adóilletőséggel, amellyel Magyarországnak a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye van. Meg kell ugyanakkor azt is jegyezni, hogy a rendelkezésünkre álló információk alapján az M+M a fenti megfogalmazású nyilatkozatot a Főváros által részére küldött, 2013. szeptember 23. napján kelt felhívás⁹ és ehhez csatolt nyilatkozat-minta alapján tette, és az M+M a nyilatkozatában szó szerint vette át az utóbbi minta szövegét, amelyben a fenti szövegezés szerepel.

Javaslat: a fenti nyilatkozat tartalmának tisztázására felkérni az M+M-et, így különösen arra, hogy az M+M maga eleget tesz-e a Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bb) alpontjában szereplő feltételnek.

- g) Az M+M 2013. december 10-én tartott igazgatósági ülésén kiállított nyilatkozatában arról is nyilatkozott, hogy nem minősül olyan szervezetnek, amely a cégjegyzés országában [azaz BVI-ben] "tényleges tevékenységet" nem folytat. Az M+M ugyanakkor nem fejtette ki, hogy ezt mi támasztja alá. Itt is meg kell jegyezni, hogy a nyilatkozat egésze, így ez a kijelentés is a Főváros által megküldött nyilatkozat-mintán alapul (lásd előző f) alpont).

Javaslat: az M+M nyilatkozzon arra nézve, hogy folytat-e a Brit Virgin-szigeteken tevékenységet, és ha igen, akkor ez milyen tevékenység és milyen szabályozás alapján minősül ténylegesnek vagy nem ténylegesnek.

A fentieket összefoglalva a következők állapíthatóak meg: ha eltekintünk attól, hogy a <.budapest> domén nem tartozik az Nvtv. hatálya alá, és ennek ellenére megvizsgáljuk azt, hogy az M+M az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont alapján átlátható szervezetnek minősül-e, akkor a válasz az, hogy az M+M nem minősül az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont alapján átlátható szervezetnek, mert az ott felsorolt követelményeknek nem felel meg mindenben.

A rendelkezésünkre álló információk alapján az M+M nyitott arra, hogy egy olyan, kizárólagos tulajdonában álló magyarországi (budapesti) bejegyzésű gazdálkodó szervezetet (korlátolt felelősségi társaságot) alapítson, amelyre átruházná a

⁹ Iktatószám: FPH066/288-3/2013

<.budapest> domén működtetésének jogát. Ezt az ICANN-nal kötött nyilvántartói szerződés alapján az ICANN hozzájárulása nélkül is megteheti.

Amennyiben azonban az M+M egy olyan magyarországi bejegyzésű (adóilletőségű) gazdálkodó szervezetet hozna létre, amelyben az M+M több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással stb. rendelkezik (pl. 100%-os leányvállalat, lásd előző bekezdés), és a Főváros a <.budapest> domén működtetésére a szerződést ezzel tervezné megkötni, akkor ez a magyar leányvállalat – az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bd) alpontjában foglaltakra tekintettel – szintén nem lenne átlátható szervezetnek tekinthető. A magyarországi bejegyzésű (adóilletőségű) gazdálkodó szervezet létrehozása csak akkor jelentene megoldást, ha ez a gazdálkodó szervezet olyan tulajdonosi struktúrával rendelkezne, amelyben nincs olyan gazdálkodó szervezet, amely abban több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással stb. rendelkezik vagy, ha van ilyen, akkor az megfelel az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont ba), bb) és bc) alpontjában meghatározott feltételeknek.

Javaslat: egyeztetés az M+M-mel, hogy az esetlegesen létrehozandó magyarországi (budapesti) bejegyzésű gazdálkodó szervezet tulajdonosi struktúrája felállítható-e úgy, hogy abban az M+M 25% alatti tulajdonnal, befolyással stb. rendelkezzen, a többi tulajdonos pedig megfeleljen az Nvtv.-ben felállított kritériumoknak.

A fentiekkel kapcsolatban azonban érdemes megjegyezni, hogy az Nvtv. célja – az Nvtv. indokolása szerint – az, hogy nemzeti vagyon átruházására, hasznosítására vonatkozó szerződés kizárólag olyan szervezettel legyen köthető, amelynek tulajdonosi szerkezete, szervezete, tevékenysége átlátható. A jogalkotó e cél megvalósítása érdekében alkotta meg az az átlátható szervezet fogalmát. Ugyanakkor a szabályozás számos vélemény¹⁰ szerint átgondolatlan és indokolatlanul súlyt számos olyan vállalkozást is, amelyeknek sem a működése, sem a tulajdonosi szerkezete nem átláthatatlan a szó köznapi értelmében. Az Nvtv.-ben az átlátható szervezet fogalma lényegében egyesíti a korábban is meglévő hazai adó- és pénzügyi szabályokat, de szigorúságában és rugalmatlanságában ezeken messze túlmutat. Az Nvtv. jelenlegi szabályozás tehát indokolatlanul olyan vállalkozásoknak is akadályt jelenthet, amelyeknek sem a szándéka, sem a lehetősége nem áll fent a közpénzek nem kívánt felhasználásának.

1.3 Egyéb körülmények

A fentiekén túl azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni az M+M státuszával és a <.budapest> projekttel kapcsolatos alábbi körülményeket:

- a) Az M+M a Fővárossal való korábbi tárgyalások során abbéli szándékát fejezte ki, hogy a Főváros által megkövetelt átláthatósági kritériumoknak megfelel. E vonatkozásban rendelkezésére bocsátotta többek között az aktuális részvényesi listáját, és szándékát jelezte ki a tekintetben, hogy ezt kérés esetén bármikor újra rendelkezésre bocsátja. Ezt a szó köznapi értelmében vett átláthatóságot biztosítaná.

Javaslat: az M+M részéről olyan aktualizált részvényesi listát igényelni, amelyen egyértelműen látszanak a részvényesi hányadok, ezáltal a tulajdonosok befolyásának mértéke is.

¹⁰ Lásd például <http://jalsovszky.com/blog/a-lo-tulso-oldalan--indokolatlan-veszelyeket-rejt-multinacionalis-cegek-szamara-az-allami-tamogatások-off-shore-szabályozása>

- b) Az M+M 2013. december 10-i Igazgatósági (Board of Directors) ülésről kiállított jegyzőkönyvben, illetve az ehhez csatolt, nyilatkozatban (1. sz. melléklet) a Főváros által részére küldött, 2013. szeptember 23. napján kelt felhívás¹¹ és ehhez csatolt nyilatkozat-minta alapján elvárt nyilatkozatokat megtette (a nyilatkozat tartalmával kapcsolatos észrevételeket jelen összefoglaló tartalmazza), valamint csatolta a részvényesek listáját is (2. sz. melléklet). A rendelkezésünkre álló információk alapján az M+M kész arra, hogy az aktuális részvényesi listát bármikor a Főváros rendelkezésére bocsássa, ezzel is igazolva a szó köznapi értelmében vett átláthatóságát.
- c) Ugyan szabályozási szempontból a Londoni Értéktőzsde AIM piaca nem tekinthető szabályozott piacnak, de az a tény, hogy az M+M az AIM-en jelen van, további érv az M+M-nke a szó köznapi értelmében vett átláthatóságával kapcsolatban.
- d) Az M+M-re 2015. április 1. napján üzleti információs adatbázisokban lefuttatott háttérkutatások alapján nem azonosítható az M+M-mel vagy annak részvényesével kapcsolatos jelentősebb kockázat (részletesen lásd 2. sz. melléklet).
- e) Az előbbi pontban említett üzleti információs adatbázisok szerint az M+M az alábbi cégekben rendelkezik tulajdonosi befolyással:
 - a. *Minds and Machines, LLC* (cím: 3100 Donald Douglas Loop North, Hangar 7, Santa Monica, CA 90405, USA, cégjegyzékszám: 200901310058¹²). Az interneten elérhető információk szerint¹³ ez a cég doménnev nyilvántartói szolgáltatásokat nyújt (nyilvántartó-regisztrátor viszonylat) és végső tulajdonosa az M+M. A cég tisztségviselői többek között [Antony Van Couvering](#) (CEO), aki az M+M CEO-ja is, és [Caspar von Veltheim](#) (Európai Igazgató). A cég honlapján¹⁴ a fenti cím mellett a *Minds + Machines Registrar Limited* cégnév van feltüntetve;
 - b. *Minds + Machines Limited, Co* (Dublin, Írország): székhely: 32 Nassau Street, Dublin 2, Írország; cégjegyzékszám: 516026. Az interneten elérhető információk szerint ez a cég doménnev regisztratori szolgáltatásokat nyújt (regisztrátor-igénylő viszonylat);
 - c. *Bayern Connect GmbH* (München, Németország): székhely: Antonienstr. 3, 80802 München; cégjegyzékszám: HRB 177469. Ez a cég a <.bayern> domén működtetője. A cég ügyvezetője *Antony Van Couvering*, ugyanaz a személy, aki korábban a M+M nevében is nyilatkozott a Főváros felé CEO (vezérigazgató) minőségben. A német cégnyilvántartás szerint ennek a cégnek a tagjai jelenleg a következők: 80%-ban az M+M, 15%-ban *Caspar von Veltheim* (német illetőségű magánszemély, aki egyben az M+M igazgatója és a <.nrw> domént működtető *Minds + Machines GmbH* német cég 15%-os tulajdonosa)

¹¹ Iktatószám: FPH066/288-3/2013

¹² Az adatok forrása: <http://kepler.sos.ca.gov/>

¹³ http://icannwiki.com/Minds_and_Machines,_LLC

¹⁴ <https://www.mindsandmachines.com/about>

és 5%-ban *Lipót bajor királyi herceg (Leopold Prinz von Bayern*, német illetőségű magánszemély/közszerelő);

- d. *Minds + Machines GmbH* (cím: Antonienstr. 3, 80802 München, cégjegyzékszám: HRB 199935, Amtsgericht München)¹⁵. Ez a cég a <.nrw> domén üzemeltetője. Tulajdonosai 80%-ban az M+M, 15%-ban *Caspar von Veltheim* müncheni illetőségű magánszemély, aki egyébként egyben az M+M igazgatója, valamint a *Minds and Machines, LLC*-nek az európai igazgatója is. A *Minds + Machines GmbH* további tulajdonosai 3%-os részesedéssel *Stephan Freiherr von Wrede* berlini illetőségű magánszemély, valamint 2%-os részesedéssel egy *Red Onion GmbH* nevű berlini bejegyzésű német cég¹⁶.
- f) Az európai országok többségében a domének szabályozása magánjogi alapon, önszabályozás (általános szerződési feltételek) keretében valósul meg. A vizsgált 28 EU-s és 11 nem EU-s európai országból összesen öt olyan ország van, amelyben a nemzeti domének (országkódos felső szintű domének) szabályozása jogszabályon alapul (.fi – Finnország, .gr – Görögország, .es – Spanyolország, .hr – Horvátország, .ba – Bosznia Hercegovina). További három országban ugyan magánjogi alapokon nyugvó önszabályozás van, de ez közvetve vagy közvetlenül valamilyen jogszabály is irányadó (.dk – Dánia, .fr – Franciaország, .it – Olaszország,). A többi 31 országban magánjogi alapon nyugszik a domaine szabályozása, azokat jellemzően non-profit szervezetek állapítják meg önszabályozás keretében (részletesen lásd 1. sz. melléklet).
- g) Magyarország vonatkozásban nincs tudomásunk egyéb olyan jogszabályról, amely a .hu vagy esetleg más (később bevezetésre kerülő) domének működtetésére kötelező szabályokat állapítana meg, vagy a domének működtetését állami felügyelet alá vagy állami szabályozás tárgyává kívánná tenni, és ilyen irányú aktuális kormányzati törekvésekről sem áll rendelkezésünkre információ.
- h) Ugyan a M+M külföldi, az Európai Gazdasági Térségen kívüli székhellyel rendelkező vállalkozás, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, az elektronikus kereskedelem és különösen a domén nevek piaca tekintetében ez nem példa nélküli, mi több, a jelentős domén nevekkel kapcsolatos szolgáltatók jelentős része hasonló országban bejegyzett vállalkozás. Ebben a megvilágításban az M+M külföldi illetősége nem meglepő.
- i) A <.budapest> domén esetében nem arról van szó, hogy szó köznapi értelmében vett közpénz vagy nemzeti vagyon kerülne át az M+M részére. A <.budapest> domén jelenleg nem működik, gyakorlatilag nincs. Ez gyakorlatilag csak akkor lesz, ha ennek működése beindul. A <.budapest> domén esetében a regisztrációért majd az igénylők fognak fizetni, azaz közpénz vagy vagyon jelenleg nincs a Főváros kezelésében. A Főváros akkor fog bevételhez jutni, ha a <.budapest> domén üzemeltetése beindul. Ebben az esetben az árbevételből részesedést kapna (az M+M 2012. március 29. napján

¹⁵ Minds+Machines GmbH, székhely: Antonienstr. 3, 80802 München, cégjegyzékszám: HRB 199935 (Amtsgericht München), honlap: <http://www.mindsandmachines.de>, <http://nic.nrw/ueber-uns>

¹⁶ Red Onion GmbH, székhely: Schönhauser Allee 10/11, 10119 Berlin, cégjegyzékszám: HRB 73786 (Amtsgericht Berlin-Charlottenburg), honlap: <http://www.redonion.de/>

kelt szándéknyilatkozata alapján az M+M a <.budapest> doménből befolyó árbevétel legalább 35%-át juttatná a Főváros részére).

- j) A <.budapest> domén működtetésére kizárólag az M+M jelentkezett, más jelentkező nem volt. A Főváros által rendelkezésünkre bocsátott információk alapján úgy véljük, hogy a Főváros önmaga nem kívánja, illetve nem képes megtenni azokat a beruházásokat és ráfordításokat, amelyek a <.budapest> domén működtetésével járnak. Az ICANN adminisztrációs díja 185.000 USD (jelenlegi árfolyamon kb. 51 millió Ft), de a működtetéshez szükséges tényleges beruházások összege minden bizonnyal ennek az összegnek a többszörösét tennék ki (azzal, hogy működtetés első éveire az ICANN részére pénzügyi biztosítékot is le kell tenni), miközben korántsem biztos, hogy ezek a befektetések megtérülnek, hiszen korántsem biztos, hogy minden új végződés népszerű lesz és ezáltal üzleti sikerhez is fog vezetni.
 - k) Az M+M és az ICANN között a <.budapest> domén működtetésére 10 évre szóló szerződés jött létre, amely – szerződésszegés vagy felmondás hiányában – automatikusan meghosszabbodik újabb és újabb 10 évre. A szerződés megszűnése esetén az ICANN más nyilvántartóra ruházhatja át a domén működtetési jogát.
 - l) Az M+M 2013. december 10-i Igazgatósági (Board of Directors) ülésről kiállított jegyzőkönyvhöz csatolt nyilatkozatban (1. sz. melléklet) úgy nyilatkozott, hogy *"[ha] az M+M jogutód nélkül megszűnik – ide nem értve a beolvadást vagy összeolvadást –, úgy [az M+M] és az ICANN kötött [sic] megkötésre kerülő regisztrációs szerződés szerint [az M+M-et] megillető jogokat [az M+M] jogutód nélküli megszűnését követően Budapest Főváros Önkormányzata gyakorolhassa."* Itt ugyanakkor jelezniünk kell, hogy a Főváros által rendelkezésünkre bocsátott dokumentációban az az oldal, amelyen ezt a vállalat található nem található meg, a hiányzó oldalt az M+M jogi képviselője közvetlenül küldte át részünkre e-mailen (szkennelt PDF-ben), azonban utóbbin nem szerepel aláírás. Az M+M jogi képviselője szerint a teljes, eredeti, aláírt nyilatkozatot a Fővárosnál korábban leadta.
- Javaslat:** a Fővárosnál fellelhető dokumentáció (akta) átnézése annak érdekében, hogy a fenti hiányzó oldal, illetve a teljes, az M+M által cégszerűen aláírt nyilatkozat ott megtalálható-e.
- m) Az, hogy a <.budapest> domént az M+M fogja működtetni, nem jelenti azt, hogy egyéb karakterek mások (akár a Főváros maga) ne igényelhessenek az ICANN-nél. Ilyen alternatíva lehet pl. a <.bud>, a <.buda>, a <.pest>.
 - n) Természetesen a már bevezetett végzések továbbra is a felhasználók rendelkezésére fognak állni, így például a <.hu> vagy a <.eu>.
 - o) Az M+M – az interneten¹⁷ és egyéb nyilvános adatbázisokban elérhető források alapján – új domének bevezetésére és működtetésére specializálódott szolgáltató, amely ennek érdekében komoly beruházásokat tett. Az M+M üzleti modellje¹⁸ azon alapul, hogy kiépített egy olyan rendszert, amely egyszerre

¹⁷ http://icannwiki.com/Minds_%2B_Machines_Group_Limited

¹⁸ Lásd például Antony Van Couvering (CEO) rövid elemzését az M+M 2014. és 2015. évről http://www.circleid.com/posts/20141216_minds_machines_in_2014_and_2015/

több domén kezelését is tudja végezni, így a rendszer kiépítésének és működtetésének költségei és az anyagi kockázatok eloszlanak az általuk igényelt és működtetett domének között. Az M+M az ICANN new gTLD programja keretében összesen 92 doménre¹⁹ nyújtott be igénylést. Ebből 8-at joint venture keretében igényelt, 18-at ügyfelei (partnerei) nevében nyújtott be, és 68-at nyújtott be saját nevében²⁰. Ezekből eddig 17 doménre írta alá az ICANN-nal a nyilvántartói szerződést. Utóbbi 17 domén közül 15 domén²¹ esetében az M+M kizárólagos vagy többségi tulajdonában álló domén, míg kettő²² olyan, ahol az M+M alvállalkozóként vagy más konstrukcióban végzi majd a működtetést. Az M+M jelenleg a <.budapest> doménen kívül az alábbi aktív geo gTLD-ekt jelöli meg honlapján²³: <.bayern>, <.london>, <.nrw>, <.miami>:

- a. a <.bayern> domén esetében az igénylő a *Bayern Connect GmbH* nevű müncheni bejegyzésű cég²⁴, amelynek 80%-os tulajdonosa az M+M, további tulajdonosai egy-egy német illetőségű magánszemély, 15%, illetve 5%-os tulajdonrészrel (részletesen lásd fenti 1.3 pont e)c alpont). A <.bayern> domén már működik, egy doménnév regisztrációja kb. 50 € / év díj ellenében lehetséges (a különböző regisztrátorok díja eltérő lehet);
- b. a <.london> esetében az igénylő a *Dot London Domains Limited* nevű londoni bejegyzésű cég²⁵, amely egy private limited company (brit egyszemélyes korlátozott felelősségű társaság) cégformában működő non-profit társaság, és amelyet London városa és cégek is támogatnak. A *Dot London Domains Limited* London városának promócióját végzi, a honlapján közzétett információk szerint hivatalos (London városától kapott felhatalmazás) alapján. A nyilvántartó honlapja és a céginformációs szolgáltatások²⁶ szerint e társaságnak 100%-os tulajdonosa *London & Partners Limited* nevű cég, amelynek a cégformája *private company limited by guarantee*, amely a brit és ír jogban ismert és ott általában jogi személyiséggel rendelkező non-profit társaságok választják ezt; a tagok speciális felelősségvállalást tesznek, a társaság megalakításakor egy meghatározott összeg erejéig felelősséget vállalnak arra a nézve, ha a társaság

¹⁹ http://icannwiki.com/Minds_%2B_Machines_Group_Limited és <http://www.thedomains.com/2012/06/01/top-level-domain-holdings-becomes-largest-new-gtld-applicant-to-date-applying-for-68-strings/>

²⁰ [.abogado](#), [.app](#), [.art](#), [.baby](#), [.beauty](#), [.beer](#), [.blog](#), [.book](#), [.casa](#), [.cloud](#), [.cooking](#), [.country](#), [.coupon](#), [.cpa](#), [.cricket](#), [.data](#), [.dds](#), [.deals](#), [.design](#), [.dog](#), [.eco](#), [.fashion](#), [.fishing](#), [.fit](#), [.flowers](#), [.free](#), [.garden](#), [.gay](#), [.green](#), [.guide](#), [.home](#), [.horse](#), [.hotel](#), [.immo](#), [.inc](#), [.latino](#), [.law](#), [.lawyer](#), [.llc](#), [.love](#), [.lux](#), [.pizza](#), [.property](#), [.realestate](#), [.restaurant](#), [.review](#), [.rodeo](#), [.roma](#), [.sale](#), [.school](#), [.science](#), [.site](#), [.soccer](#), [.spa](#), [.store](#), [.style](#), [.surf](#), [.tech](#), [.video](#), [.vip](#), [.vodka](#), [.website](#), [.wedding](#), [.work](#), [.yoga](#), [.zulu](#), [.网址](#) (.site kínai nyelven), [.购物](#) (.shopping kínai nyelven)

²¹ <.fishing>, <.casa>, <.budapest>, <.vodka>, <.rodeo>, <.work>, <.miami>, <.cooking>, <.horse>, <.lux>, <.nrw>, <.country>, <.bayern>, <.beer> és <.surf>

²² <.bayern>, <.london>

²³ <http://investors.mindsandmachines.com/>

²⁴ <https://gtldresult.icann.org/application-result/applicationstatus/applicationdetails/1011> és <http://nic.bayern/>

²⁵ <https://gtldresult.icann.org/application-result/applicationstatus/applicationdetails/1011> és <http://www.londonandpartners.com/>

²⁶ Orbis

megszűnésekor a társasági vagyon nem fedezné a hitelezői igényeket. Ez az összeg fix összegben meghatározott és a társaság működése során nem módosítható és nem használható fel a társaság működésével kapcsolatos likviditási problémák esetén. Ennek a társasági formának nincs magyar megfelelője. *London & Partners Limited*-nek a cégforma sajátosságából adódóan nincsenek a szó szoros értelmében vett tulajdonosai, hanem igazgatói vannak, akik tulajdonképpen tagok²⁷. A társaság igazgatóinak 2014. március 3-án kelt beszámolója többek között tartalmazza, hogy a társaság létrehozta a <.london> üzemeltetésére a *Dot London Domains Limited* céget, amely a domén üzemeltetésével az M+M-et bízta meg, azaz tulajdonképpen az üzemeltetési feladatokat kiszervezés keretében végzi az M+M. A beszámoló azt is tartalmazza, hogy a *London & Partners Limited* a londoni polgármester hivatalos promóciós szervezete. A <.london> domén már működik, egy doménnév regisztrációja kb. 50 € / év díj ellenében lehetséges (a különböző regisztrátorok díja eltérő lehet);

- c. az <.nrw> domén a Németország Észak-Rajna-Vesztfália (Nordrhein-Westfalen) tartományának bevett rövidítése. E domén esetén az igénylő az *Minds + Machines GmbH*²⁸, amely egy müncheni bejegyzésű német cég²⁹. Ennek tulajdonosai 80%-ban az M+M, 15%-ban *Caspar von Veltheim*, továbbá 3%-ban *Stephan Freiherr von Wrede* berlini illetőségű magánszemély, és 2%-ban egy *Red Onion GmbH* nevű berlini bejegyzésű német cég³⁰. A nyilvántartó honlapján hozzáférhető információk szerint a nyilvántartó "technológiai partnere" a *Knipp Medien und Kommunikation GmbH*³¹, amely egy dortmundi bejegyzésű cég, és amelynek 50-50%-ban tulajdonosa két német magánszemély, *Dietmar Knipp* és *Elmar Knipp*. A nyilvántartó honlapján elérhető információk szerint a domén működtetéséhez Észak-Rajna-Vesztfália tartomány hozzájárult, a regisztráció beindulását a tartomány gazdasági minisztere is üdvözlötte és részt vette a nyilvántartó által szervezett sajtóeseményen³². E doménnév már működik³³, lehet alá domén neveket regisztrálni, véget ért a *sunrise időszak* (védjegyjogosultak és egyéb korábbi jogok jogosultjai részére fenntartott kvázi elő-regisztráció), lezajlott a *landrush időszak* (amikor megnyílik annak a lehetősége, hogy bárki igényelhet domén nevet, és ennek megnyílt előtte előre adhatnak be igényléseket az igénylők), és már a *nyílt regisztráció* (general availability) időszaka van. Egy doménnév regisztrációja kb. 50 € / év díj ellenében lehetséges (a különböző regisztrátorok díja eltérő lehet);

²⁷ A *London & Partners Limited* tagjai/igazgatói: Gordon Innes, Alan Bishop, Mark Boleat, Jean-Louis Bravard, Andrew Cooke, Robert Lechler, Kevin Murphy, Sandra Dawe, Hilary Riva, Derek White and Edward Udney-Lister

²⁸ <https://gtldresult.icann.org/application-result/applicationstatus/applicationdetails/1010>

²⁹ *Minds+Machines GmbH*, székhely: Antonienstr. 3, 80802 München, cégjegyzékszám: HRB 199935 (Amtsgericht München), honlap: <http://www.mindsandmachines.de>, <http://nic.nrw/ueber-uns>

³⁰ *Red Onion GmbH*, székhely: Schönhauser Allee 10/11, 10119 Berlin, cégjegyzékszám: HRB 73786 (Amtsgericht Berlin-Charlottenburg), honlap: <http://www.redonion.de/>

³¹ Székhely: Martin-Schmeißer-Weg 9, 44227 Dortmund; cégjegyzékszám: HRB 13728, Amtsgericht Dortmund; honlap: <http://www.knipp.de/>

³² <http://nic.nrw/blog/> -> 2015. március 25-i bejegyzés "Das Web wird bunt!" címmel

³³ <http://nic.nrw>

- d. <.miami> domén esetében az igénylő az M+M³⁴. Ez a domén is delegálásra került, de a regisztráció még nem kezdődött meg.

A fentiekből is látszik, hogy többféle megoldás képzelhető új földrajzi domének működtetésére:

- a) *Teljes átadás*: a földrajzi doménnek megfelelő név jogosultja tulajdonképpen teljes mértékben kiszervezi az operációt egy külső szolgáltató számára. A dotBudapest esetében az eddig rendelkezésre álló információk alapján az M+M ezt a megoldást javasolta a Főváros részére, azaz azt, hogy a <.budapest> domént az M+M saját nevében szerzi meg és működteti, és a felek között csak szerződéses kapcsolat van. E megoldás előnye, hogy a domén működtetéséhez szükséges jelentős beruházásokat a külső szolgáltató saját kockázatára teszi meg. Hátránya, hogy a név jogosultja (pl. a <.budapest> esetében a Főváros) nem vesz részt közvetlenül a cég működtetésben, nincs közvetlen rálátása az operációra, nincs ráhatása arra, hogy a doménnel a másik fél hogyan rendelkezik. Ezeket a hátrányokat szerződéses eszközökkel lehet csökkenteni, így például az alábbiakkal (az egyszerűség kedvéért a <.budapest> doménre konkretizálva):
- a. ellenőrzési jogok kikötése: az M+M minden beszámolóját, jelentését, technikai vagy adminisztratív riportját stb. a Főváros rendelkezésére is bocsátja, így különösen az ICANN felé történő havi riportokat, a technikai letétbe tett adatokat, továbbá a Főváros számára lehetőséget biztosítson auditra. Utóbbi esetben tisztázni kell, hogy erre milyen formában kerüljön sor (javasolt egy elektronikus adatszoba felállítása, azzal, hogy helyszíni audit sem kizárt, de utóbbi esetben a helyszínről meg kell állapodni, ez lehetőleg az EGT területén legyen, pl. Londonban), milyen gyakorisággal kerülhet sor auditra, előre be kell-e jelenteni, a költségeket ki állja (pl. ha az adatok rendben vannak, akkor a Főváros, ha nincsenek rendben, akkor az M+M);
 - b. elővásárlási jog kikötésével: az M+M el kívánná adni a <.budapest> domén működtetését (üzletágát), akkor azt először a Főváros számára kell felajánlania;
 - c. vételi jog kikötésével: bizonyos idő eltelte után vagy feltétel megvalósulása esetén a Főváros megveheti a <.budapest> domén működtetését (üzletágát).

A teljes átadás esetén meg kell határozni a pénzügyi megoldást is, hogy a Főváros milyen formában jut hozzá a részére az M+M által biztosított "jutalékhoz", és meg kell vizsgálni ennek adóvonzatait is. Ebből a szempontból ideális lenne, ha az Főváros egy magyarországi illetőségű céggel szerződne.

- b) *Joint venture létrehozása*: a földrajzi doménnek megfelelő név jogosultja és a külső szolgáltató (pl. az M+M) közös, célszerűen az adott országban vagy tartományban bejegyzett helyi társaságot hoznak létre a domén működtetésére. Ennek egy alternatívája egy olyan joint venture, amelyben nem a földrajzi doménnek megfelelő név jogosultja (pl. város vagy tartomány),

³⁴ <https://gtldresult.icann.org/application-result/applicationstatus/applicationdetails/1529> és <http://nic.miami/>

hanem egy magánszemély és/vagy helyi cég jelenik meg kisebbségi részesedéssel bíró tagként. Utóbbira példa a <.nrw> és a <.bayern>. Ennek előnye, hogy minden tag is hozzáférhet a joint venture működésével kapcsolatos adatokhoz, információkhoz, általában törvény által biztosított elővásárlási joguk is van a többi tag üzletrészeire (kft esetében), valamint osztalék formájában tudnak hozzájutni az eredményhez. Hátrány, hogy a tagok vagyoni betétet kell szolgáltatassanak, és cégformától függően általában ennek mértékéig felelnek a hitelezőkkel szemben, azaz részt vesznek a kockázat viselésében.

- c) *Teljesen saját megvalósítás ("házon belül")*: a földrajzi doménnek megfelelő név jogosultja valamilyen szervezetén vagy cégén keresztül maga igényli az adott domént, így a domén működtetési joga nem kerül át külső szolgáltatóhoz, hanem azt "házon belül" tartják, és a technikai működtetést, illetve tanácsadást szervezik ki külső szolgáltató számára. Erre példa a <.london>, ahol a domén jogosultja a végső soron egy London városához köthető non-profit társaság, és az M+M utóbbi megbízása alapján végzi a működtetést. Ennek a megoldásnak akkor van üzleti szempontból értelme, ha az előzetes vizsgálatok alapján nagy a valószínűsége annak, hogy az adott domén alá sok regisztráció fog érkezni, azaz népszerű lesz. Egy ilyen megoldásnak az lenne az előnye a <.budapest> vonatkozásban, hogy minden jog és kontroll a Főváros kezében maradna, hiszen az M+M csak alvállalkozóként tevékenykedne. Ebben az esetben azonban a teljes projektet a Fővárosnak kellene finanszíroznia és a kockázatot is viselné.

2. A PROJEKT LEÍRÁSA

2015. február 3. napján megbízási szerződés ("**Megbízási Szerződés**") jött létre a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatala és a Knight Bird & Bird Iroda között a <.budapest> új felső szintű domén végződés vonatkozásában. A Megbízási Szerződés alapján a Knight Bird & Bird Iroda feladatai az alábbiak:

- a) a Budapest elsődleges doménnév regisztrációs eljárásával kapcsolatos jogi tanácsadás, elsődleges doménnévvel kapcsolatos eddigi folyamatok vizsgálata és értékelése, a Minds + Machines Group Limited (korábbi nevén Top Level Domain Holdings Limited) céggel való új domén végződés hasznosításával kapcsolatos szerződés(ek) megköthetőségének vizsgálata ("**Első Részfeladat**");
- b) megköthetőség esetén a szerződés előkészítése, a szerződés rendelkezéseinek letárgyalása a Fővárosi Önkormányzat érdekeinek elsődlegessége mellett, szerződés ellenjegyzése és a szerződés megkötésével kapcsolatos szakmai tanácsadás és jogi képviselet ("**Második Részfeladat**").

A jelen összefoglaló az Első Részfeladatban leírtak teljesítése.

3. ELŐZMÉNYEK

3.1 A doménnév rendszer felszabadítása

Az ICANN³⁵ 2011-ben megerősítette, hogy meg kívánja nyitni a lehetőségét új általános felső szintű végződések (new generic Top Level Domains, new gTLDs) bevezetése előtt, más szóval liberalizálni kívánja a felső szintű tartományok szintjét, lehetőséget biztosítva arra, hogy a korábbi korlátozott számú 22 darab gTLD (.com, .net, .org stb.) – és ezek mellett mintegy 250 darab ccTLD (country code TLD), mint például a .hu, .eu, .uk, .it stb.) – mellett további több száz vagy akár több ezer végződés váljon elérhetővé a felhasználók számára. 2012. június 13-án az ICANN nyilvánosságra hozta, hogy 1930 pályázat érkezett 1409 különböző végződésre. Az ICANN ütemterve szerint 2014-től évente folyamatosan több száz vagy akár ezer új végződés bevezetése várható. A felső szintű névtér ilyen mértékű felszabadítása jelentős átalakulással fog járni a doménnév-rendszer minden szintjén.

3.2 Földrajzi végződések – geo gTLD-ék

A domén gyökér zónában korábban is voltak olyan földrajzi jellegű végződések, mint a .eu (Európai Unió), .asia (Ázsia) és .cat (Katalónia, illetve hivatalosan a katalán nyelv), azonban ezeket az ICANN a gyökér zónába egyedi kérelmek alapján, hosszas technikai és jogi egyeztetéseket követően vette fel. A doménnév rendszer felszabadítását követően azonban az új végződések – ideértve a földrajzi végződések is – bevezetése jóval egyszerűbben, automatizált szabályozási környezetben valósulhat meg.

A földrajzi neveket tartalmazó gTLD pályázatokkal szemben az ICANN további kritériumokat állított fel. Az egyik legfontosabb kritérium, hogy a pályázónak (annak a szervezetnek, amely a maga részére igényli az adott gTLD-t) be kell szereznie az erre illetékes kormányzati vagy más állami/közösségi (önkormányzati) szerv támogató nyilatkozatát vagy legalább egy olyan nyilatkozatot, amely azt tartalmazza, hogy ez a szerv nem tiltakozik a gTLD igénylése ellen.

3.3 .budapest – új geo gTLD

A rendelkezésünkre bocsátott információk alapján a *Minds + Machines Group Limited* (korábbi nevén *Top Level Domain Holdings Limited*, a továbbiakban "**M+M**") az ICANN doménnév rendszer liberalizációjára vonatkozó bejelentését követően megkereste Budapest Fővárosát, illetve Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatalát (a továbbiakban összefoglalóan a "**Főváros**") azzal, hogy a .budapest új geo gTLD (a továbbiakban "**dotBudapest**") iránt pályázatot kívánnak benyújtani, és ehhez kérték ehhez a Főváros hozzájárulását.

Budapest Főváros Közgyűlése 2012. március 26. napján az interneten elérhető domén végződések körének bővítéséről határozatokat hozott (440, 441 és 442/2012 (03.26.) határozatok) valamint erre a célra pályázati felhívást³⁶ tett közzé. A pályázati felhívás alapján bárkinek lehetősége volt arra, hogy a dotBudapest (továbbá a .buda és/vagy

³⁵ Internet Corporation For Assigned Names and Numbers. Az ICANN a doménnév rendszer legfelső szintjének (ún. gyökér vagy root) kezeléséért felelős nonprofit szervezet. Az ICANN az Amerikai Egyesült Államok joga alatt működő szervezet, amelyben közvetetten az USA kormányának meghatározó befolyása áll fenn.

³⁶ <http://budapest.hu/Lapok/T%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%A1s-a-.budapest-.buda-%C3%A9s-.pest-internetes-domainokkal-kapcsolatban.aspx>, 3. sz. melléklet

.pest) új geo gTLD-ék üzemeltetésére jogot szerezzen, és hogy ennek keretében a .budapest új geo gTLD alatt doménneveket (pl. <xyz.budapest>) regisztráljon igénylők részére. A Közgyűlés felhatalmazta a főpolgármestert arra, hogy az ICANN által, az interneten elérhető doménvégződések körének bővítése céljából közzétett pályázaton indulni kívánó valamennyi – külön kötelezettségvállaló nyilatkozatot aláíró – kérelmező/pályázó számára támogató hozzájárulást adjon.

A felhívásra egyetlen pályázat érkezett, az M+M részéről, amely a kötelezettségvállaló nyilatkozatot 2012. március 29-i keltezéssel ellátva küldte meg a Főváros részére.

A 442/2012 (03.26.) közgyűlési határozat alapján dr. György István főpolgármester-helyettes 2012. április 4. napjával támogató hozzájárulást állított ki az M+M részére, ahhoz, hogy az kérelmet nyújtson be az ICANN-hez, a dotBudapest (továbbá a .buda és/vagy .pest) új geo gTLD-k iránt.

A Közgyűlés a „Budapest” név felvételéről és használatáról szóló 59/1994. (IX. 14.) Főv. Kgy. rendelet módosításáról szóló 44/2013. (V. 31.) Főv. Kgy. rendelettel – 2013. június 1-jei hatállyal – módosította a „Budapest” név felvételéről és használatáról szóló a 59/1994. (IX. 14.) Főv. Kgy. rendeletet, amely így rendelkezik a Budapestre utaló elsődleges doménnevek felvételéről és használatáról (9. §).

A Fővárosi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 53/2014. (XII. 12.) Főv. Kgy. rendelet 10. sz. mellékletének (A Közgyűlés által önkormányzati rendeletében a főpolgármesterre átruházott hatáskörök jegyzéke) 10.9 pontja (Egyéb hatáskörök alcím alatt) tartalmazza, hogy a „[a főpolgármester a] regisztrációs szolgáltató kérésére - kétség esetén - dönt a doménnévvel és a Budapestre utaló doménnév alatt szolgáltatott internetes tartalommal kapcsolatos előírások megszegéséről.” Érdemes megjegyezni, hogy ez a rendelkezés nem a 10. sz. melléklet 8. pontjában (Vagyongazdálkodás) található.

2013. november 21. napján a M+M a dotBudapest végződésre vonatkozó sikeres pályázat és tesztelési eljárás eredményeként regisztrációs megállapodást kötött az ICANN-el.

A M+M 2014. január 2-án, valamint 2014. február 7-én kelt leveleiben, illetve azok mellékleteiben – a Főváros korábbi erre vonatkozó kéréseinek eleget téve – álláspontja szerint igazolta, hogy átlátható szervezetnek minősül, illetve teljesítette a Főváros egyéb adatszolgáltatási igényeit. Az M+M a dotBudapest működtetésére vonatkozó megállapodás tervezetét ("City Registry Services Agreement", a továbbiakban "**Részletes Szerződés**") megküldte a Főváros részére, azonban ennek aláírására egyelőre nem került sor.

Ezt követően voltak egyeztetések a M+M magyarországi képviselőjével, azonban a Részletes Szerződés aláírására egyelőre nem került sor.

4. A DOMÉNNÉV RENDSZER BEMUTATÁSA

4.1 Bevezető

Az interneten a weboldalak és egyéb szolgáltatások egyik legfontosabb azonosítói a doménnevek³⁷. A doménnevek technikai azonosítók, amelyek lehetővé teszik azt, hogy az egyébként számsorozattal (IP címmel) azonosított számítógépek, az azokon található weboldalak és egyéb szolgáltatások könnyen megjegyezhető, szöveges azonosító révén is elérhetőek legyenek. A doménnevek – a rendszer 1980-as években való bevezetését, majd 1990-es években történt liberalizációját követően – alapvetően határozzák meg az online ökoszisztéma képét.

4.2 A doménnév-rendszer kialakulása

A doménnév-rendszert az 1980-as években hívta életre az az igény, hogy a számokból álló IP-, azaz Internet Protocol címek (pl. 193.6.200.73) ugyan tökéletesen megfeleltek a számítógépek azonosítására, azonban a felhasználók számára nehezen voltak megjegyezhetők. E probléma megoldására jött létre 1984-ben a doménnév-rendszer, amely lehetővé tette, hogy a számokból álló IP-címek által azonosított számítógépek alfanumerikus karakterekből álló doménnevek (pl. <magyarország.hu>) révén is megtalálhatóak legyenek.

A doménnevek és IP-címek közötti megfeleltetést a doménnév-rendszer (Domain Name System, DNS) végzi. A DNS működése sokban hasonlít egy automatizált telefonkönyvhöz: egy doménnévre való keresés alkalmával a háttérben a DNS megadja a doménnévnek megfelelő IP-címet a böngésző számára, ezáltal teszi lehetővé annak a kiszolgálónak az elérését, amelynek IP-címére mutat az adott doménnév. Az IP-címekhez hasonlóan a doménnevek is egyedi azonosítók, egy doménnév egy IP-címre tud csak mutatni, azaz csak egy számítógépet tud azonosítani. Annak ugyanakkor nincs technikai akadálya, hogy több doménnév mutasson ugyanarra az IP-címre, azaz ugyanarra számítógépre. Egy telefonkönyvvel ellentétben azonban a DNS-nek nincs központi adatbázisa, hanem világszerte számos kiszolgálón történik az IP-címek és a doménnevek közötti megfeleltetés elvégzése. Ezek a kiszolgálók a névszerverek (Domain Name Servers).

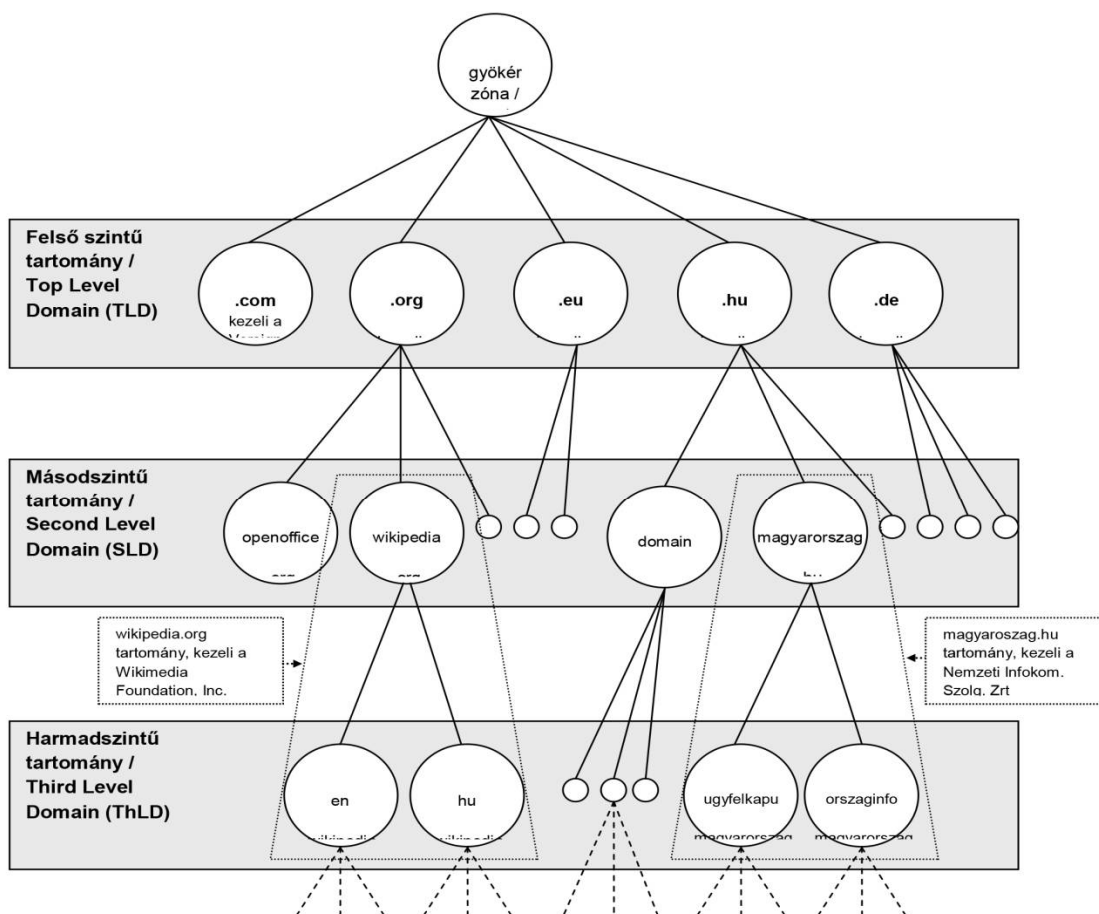
A DNS határozza meg a doménnevek kiosztásának rendjét, amely hierarchikusan épül fel, és amely leginkább egy feje tetejére állított faként képzelhető el. A legfelső szinten található gyökér (root) zónában helyezkednek el a felső szintű doménnevek (Top Level Domains, TLDs) úgy mint a <.com>, a <.net>, az <.org>, a <.hu> stb. Ezt a szintet az ICANN kezeli, amely egy nemzetközi nonprofit szervezet, amelynek elsődleges célja az IP-címek és a DNS szabályozása és felügyelete, ezáltal pedig az internet működőképességének biztosítása. Az ICANN határozza meg, hogy mely végződések jelenhetnek meg a gyökérzónában, azaz ICANN dönt arról, hogy a már ismert tartományok (pl. .com vagy .hu) mellett megjelenhetnek-e új végződések (pl. .budapest). A felső szintű domének, azaz tartományok kezelésének jogát az ICANN különböző szervezetek részére engedi át. Így az általános felső szintű domének (generic Top Level Domains, gTLDs), így például a .com, a .net, a .org, kezelését piaci vagy nonprofit vállalatok végzik, míg az országkódos felső szintű domének (country

³⁷ A magyarázat a „doménnév” fordítást használja az angol „domain name” fordításaként az irányadó nyelvtani ajánlásoknak megfelelően (lásd Helyesírás, Osiris, 2006, szerk. Laczkó Krisztina – Mártonfi Attila, 606. o). A „domain név” szókapcsolat is széles körben elterjedt, így jogszabályokban, bírósági és egyéb határozatokban is általában ez a kifejezés szerepel.

code Top Level Domains, ccTLDs), így például a .hu, az .en, a .de, kezelését a kétbetűs kód által azonosított ország valamilyen szervezetének engedték át. A kétbetűs országkódos felső szintű doménnevek az ISO 3166-1 szabványa szerint kerültek meghatározásra.

A DNS következő szintje a másodszintű domén (second-level domain), azaz a például a .hu előtti rész. Azt, hogy ezen a szinten milyen doménnevek kerülnek kiosztásra, az a szervezet dönti el, amely részére az adott felső szintű domén kezelését az ICANN átengedte. Így például a .hu domént a Magyarországi Internet Szolgáltatók Tanácsa Tudományos Egyesület (ISZT) kezeli, ez a szervezet határozza meg a .hu végződés alatt irányadó szabályokat, így többek között azt is, hogy ki igényelhet másodszintű doménnevet (pl. <magyarorszag.hu>).

A DNS következő szintje a harmadszintű domén (third-level domain), amelyet a másodszintű domén kezelője szabályoz. A fenti példánál maradva a <magyarorszag.hu> kezelője döntött a <ugyfelkapu.magyarorszag.hu> doménnévben az „ugyfelkapu” harmadszintű domén létrehozataláról. A DNS az előbbieknél megfelelően számos alsóbb szintű doménnel rendelkezhet, amelyek felügyeletét végső soron az előző szint kezelője látja el.

A doménnevek bevezetése azonban mit sem változtatott azon, hogy technikai szempontból továbbra is az IP-címek alkotják az internet alapköveit. Habár a felhasználó doménnevet ír be a böngésző címsorába, a böngésző a doménnév által azonosított szerveret úgy találja meg, hogy egy DNS gyökérserverhez fordul, amely

megadja számára azt az IP-címet, amelyhez az adott felső szintű doménnév szervere tartozik. Utóbbi adja meg annak a névszervernek az IP-címét, amelyhez az adott doménnév tartozik és így tovább. Így például a <magyarország.hu> doménnév esetében a böngésző először a gyökérserverhez fordul, amelytől megkapja annak a névszervernek az IP-címét, amely a <.hu> végződést kezeli, majd utóbbi szerver megadja számára azt az IP-címet, amely a <magyarország.hu> doménnévhez tartozik (84.206.104.73). A névszerverek egymástól függetlenül működnek, azonban bizonyos időközönként frissítik azokat a DNS-adatokat, amelyek időközben megváltoztak. Ez a fajta függetlenség biztosítja azt, hogy egyetlen névszerver kiesése nem bénítja meg az internetet.

4.3 A doménnév-rendszer szabályozása

Az internet kezdeti szakaszában, az 1980-as években a doménnév-rendszert az Internet Engineering Task Force (IETF) alakította ki. Az ezt követő években a rendszer szabályozása jelentős változásokon esett át, amíg végül kialakult a jelenlegi, fent bemutatott struktúra, amely szerint a gyökérszintet, azaz a legfelsőbb szintű tartományt végső soron az ICANN szabályozza.

4.4 A nyilvántartó és regisztrátor szerepe

Egy adott végződés alatti doménnevek kiosztásában és a rendszer működtetésében az ICANN közvetlenül nem vesz részt, hanem ezt a feladatot az adott domén nyilvántartója (registry), valamint jellemzően több regisztrátor (registrar) látja el. Az általános felső szintű doménnevek esetében a nyilvántartói feladatokat többnyire USA-beli profitorientált vállalkozások látják el, az ICANN által meghatározott keretek között. Az országhódos felső szintű domének (ccTLDs) esetében az ICANN gyakorlatilag átengedi az adott végződés szabályozását, igazgatását és felügyeletét az adott ország részére. A DNS kialakulásának idején jellemzően egyetemek vagy nemzeti internetszolgáltatók szervezetei voltak azok, akik az adott országot képviselték az internet világában, így jellemzően részükre engedte át az ICANN az adott végződést. Később számos országban profitorientált vagy nonprofit szervezetek vették át ezt a szerepet, amelyek egy része felett állami felügyelet is érvényesül (pl. Norvégia, Franciaország, Spanyolország). Arra is van példa, hogy közvetlenül állami hatóság látja el a nyilvántartó funkcióit (pl. Finnországban), azonban sok országhódos végződés esetében semmiféle állami felügyelet sem érvényesül (pl. Németország, Egyesült Királyság, Magyarország). A fentiek miatt az egyes országhódos végzódések alatti „doménnév-ökoszisztémák” között jelentős különbségek adódhatnak. Lehetséges, hogy bizonyos végzódések alatt csak az adott országban honos szervezetek regisztrálhatnak doménnevet, míg máshol a regisztráció mindenki számára nyitott. Lehet, hogy egy végződés alatt az igénylést követően azonnal megtörténik a doménnevek kiosztása, míg más tartományban erre bizonyos ideig várni kell. Már itt érdemes megjegyezni, hogy a .eu (az EU végzódése, amely 2005-ben indult) alatt jogszabály, egy bizottsági rendelet³⁸ adja a szabályozási keretet, erre épülnek rá a nyilvántartó által kiadott szabályzatok. A .eu szabályozása az egyik olyan megoldás, amely példaképpen figyelembe vehető a dotBudapest esetében is.

³⁸ A Bizottság 874/2004/EK rendelete (2004. április 28.) a .eu felső szintű domain bevezetésére és funkcióira vonatkozó általános szabályok, valamint a bejegyzésre irányadó elvek megállapításáról

4.5 Az igénylő

A doménnevek kiosztása során az igénylő általában nem kerül közvetlenül kapcsolatba a nyilvántartóval, ugyanis a regisztrációt magát a regisztrátorok végzik, amelyek szinte minden esetben profitorientált vállalkozások. A regisztrátorok gyakorlatilag „viszonteladóként értékesítik” a nyilvántartók szolgáltatását az igénylők részére. A szolgáltatás pedig nem más, mint egy adott doménnev hozzárendelése egy adott IP-címhez. Az igénylés teljesítésének túlnyomórészt előfeltétele, hogy az igénylő alávesse magát a nyilvántartók által meghatározott, az adott tartományra vonatkozó szabályoknak, amelyek tulajdonképpen általános szerződési feltételekként viselkednek.

5. A <.HU> TARTOMÁNY SZABÁLYOZÁSA

5.1 A szabályozás kialakulása

Az első <.hu> végződéssel bíró doménnevet, a <szlaki.hu> nevet 1991. október 7-én az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézete jegyeztette be. A doménnevek bejegyzése egészen 1997-ig jogilag szabályozatlan terület volt: egy doménnev igényléséhez gyakorlatilag csak arra volt szükség, hogy az igénylő meg tudja indokolni, hogy nevéből az igényelt doménnev levezethető, vagy arra egyéb használati jogosultsággal rendelkezik.

1997-ben 14 internetszolgáltató megalapította a Magyarországi Internet Szolgáltatók Tanácsa Tudományos Egyesületét (ISZT), amely 1997. június 16-ával hatályba léptette az ún. Regisztrációs Szabályzatot, amely első ízben rendezte a doménnevek <.hu> alá történő kiosztásának rendjét. Ekkor a közvetlenül a <.hu> alá történő regisztráció előfeltétele az volt, hogy az igénylő valamilyen „összefüggést” tudjon felmutatni maga és a doménnev között. Ez a szabályozási környezet gyakorlatilag csak gazdasági társaságok és egyéb szervezetek, valamint a sajtó részére nyitotta meg a doménnevek regisztrációjának lehetőségét. Magánszemélyek csak abban az esetben regisztrálhattak doménnevet közvetlenül a <.hu> alá, ha védjegyoltalommal rendelkeztek, vagy ha az igényelt doménnévvel megegyező nevű, olyan nyilvános terjesztésű sajtóterméket vetettek nyilvántartásba az akkori Művelődési és Köznevelési Minisztériumban, amely a sajtótörvény szerint időszaki lapnak minősült.

A magyar névtér „liberalizációjára” 2000. március 1-jén került sor. Ekkortól szinte minden név, szinte bárki által regisztrálhatóvá vált. A liberalizáció előkészítői helyesen ismerték fel, hogy ezt követően a minden bizonnyal meginduló tömeges doménnev-regisztráció nagyságrendekkel több visszaélést fog szülni. Az ilyen viták rendes bíróság előtti pereskedésnél gyorsabb és hatékonyabb rendezésére több megoldást is bevezettek, így egyrészt különbséget tettek prioritásos és nem prioritásos igények között, az utóbbiak vonatkozásában pedig bevezették az ún. kéthetes várólistát és ehhez kapcsolódóan a regisztrációt megelőző vitarendezést (az ún. Tanácsadó Testület eljárása). Másrészt, a már kiosztott és használatba vett doménnevek esetében az ún. „Eseti Választottbíró” intézménye került bevezetésre. A <.hu> alatti, mind a regisztrációt megelőző, mind az azt követő vitarendezési megoldás különleges volt abban az értelemben, hogy míg előbbire más végződés alatt nem volt példa, mert az igényléseket jellemzően azonnal teljesítik, addig utóbbiak vonatkozásban vagy ún. alternatív vitarendezési eljárási modellt, vagy rendes bírósági utat lehetett igénybe venni. A doménnevek esetében alternatív vitarendezési eljárási modell alatt elsősorban az általános felső tartomány vonatkozásban 1999. december 1-jén bevezetett Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (UDRP) értendő,

amelynek számos országkódos felső szintű tartomány is alávetette magát, illetve amely számos más modell alapját is képezte.

Az ISZT 2005. március 1-jei hatállyal módosította a <.hu> Domainregisztrációs Szabályzatot ("DRSZ") és az Eseti Választottbírószágot helyett a magyar névtér alatt is bevezette a UDRP-hez hasonló alternatív vitarendezés (alternative dispute resolution, ADR) intézményét. A 2005. március 1-jétől létező alternatív vitarendezés az általános felső szintű doménnevek alatt 1999 óta igénybe vehető és bizonyítottan bevált Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy ("UDRP") által felállított elvek mentén épül fel. Kialakítására kétségtelenül jelentős hatással volt az európai névtér 2005 végi megnyitása, hiszen a <.eu> tartománnyal kapcsolatos dokumentumok, így az alternatív vitarendezés szabályai már 2004 elejétől hozzáférhetőek voltak. Talán ennek tudható be, hogy a 2005. március 1-jén hatályba lépett DRSZ közvetlenül hivatkozott az Európai Bizottság 874/2004 sz. rendeletének 21. cikkére, amely a <.eu> vitarendezési szabályok magját, azaz azt a feltételrendszert tartalmazta, amely megvalósulása esetén egy <.eu> végű tartománynév megvonható addigi használatától.

5.2 A <.hu> nyilvántartója

Ahogy azt a fentiekben említettük, a <.hu> országkódos tartomány nyilvántartói feladatait a *Magyarországi Internet Szolgáltatók Tanácsa Tudományos Egyesülete* ("ISZT") látja el. Az ISZT az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény³⁹ rendelkezései alapján létrejött társadalmi szervezet, amelynek alapító tagjai magyarországi internetszolgáltatók. Az ISZT honlapján⁴⁰ hozzáférhető alapszabály szerint az ISZT céljai közé tartozik magyarországi internetszolgáltatók szakmai koordinációs és érdekvédelmi képviselete, különös tekintettel a <.hu> felső szintű tartomány adminisztráció szabályozása. Az ISZT rendes tagjai Magyarország területén internetszolgáltató tevékenységet végző személyek lehetnek. Az ISZT közgyűlésének hatáskörébe tartozik többek között a DRSZ megállapítása és módosítása. Az ISZT alapfeladata a <.hu> felső szintű tartomány működtetése.

Habár a <.hu> országkódos felső szintű domén ISZT kezelésébe történő adásával, illetve kezelésével összefüggésben rendszerint az az elv fogalmazódik meg, hogy az ISZT, mint az internetszolgáltatók önszerveződés keretében létrejött szervezete hivatott ellátni ezt a feladatot, nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy bizonyos időközönként felmerülnek alternatív javaslatok a nyilvántartói feladatok más formában vagy akár más szervezet által való ellátására.

2005-ben Magyarország Kormánya elrendelte a <.hu> doménnév-regisztrációs rendszer és a szellemi tulajdonjogok kapcsolatának felülvizsgálatát⁴¹. Habár a vizsgálat eredményéről a Kormány részére 2006 végére elkészült tájékoztató nem került nyilvánosságra, a vizsgálat során felállított munkacsoport tagjai által készített anyagok⁴² és az erről készült összefoglaló átfogó képet nyújtanak a magyar doménnév-rendszer 2006-os állapotáról, valamint az ISZT általi önszabályozás mellett és ellene felhozott érvekről. A vizsgálat lezárultát követően a <.hu> tartomány nyilvántartásának rendszere *nem* módosult jelentős mértékben, így továbbra is az

³⁹ Ez a jogszabály hatályát veszítette 2011. december 31-én, az új hatályos jogszabály az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény

⁴⁰ www.iszt.hu

⁴¹ Lásd a szellemi tulajdonjogok érvényesítésével összefüggő egyes feladatokról szóló 1104/2005. (X. 27.) Korm. határozat

⁴² <http://sztnh.gov.hu/domen>

ISZT látja el a nyilvántartó funkcióit és határozza meg az alkalmazandó szabályokat *önszabályozás* keretében.

A <.hu> tartomány alatt a nyilvántartó feladata a másodszintű doménnevek rendszerének működtetése, azaz a doménnevekkel kapcsolatos műszaki és adminisztratív teendők ellátása. Ennek keretében a nyilvántartó működteti a doménnevek tartalmazó központi adatbázist. Ezen nyilvántartáshoz kapcsolódik, de azzal nem azonos az ún. WHOIS adatbázis, amely az aktuálisan bejegyzett doménnevek publikus adatbázisa, ami a nyilvántartó honlapján érhető el⁴³. A WHOIS adatbázis fenntartója az *ISZT Nonprofit Kft.*, amelynek egyetlen tagja maga az ISZT, azaz a nyilvántartó. Az adatbázisból tudható meg, hogy ki az adott doménnév használója, illetve kik az adminisztratív és technikai kapcsolattartók.

5.3 Regisztrátorok

Ahogyan a felső szintű tartományok alatt általában, úgy a <.hu> alatt sem a nyilvántartó szolgálja ki közvetlenül az igénylőket, hanem ezt regisztrátorok teszik. A regisztrátori tevékenység ellátásának tárgyi, személyi és anyagi feltételeit az ISZT határozza meg⁴⁴. A regisztrátori tevékenység ellátásának nem előfeltétele az ISZT-ben való tagság, ehhez az ISZT Nonprofit Kft.-vel kell szerződést kötni. A szerződéses jogviszony keretében a regisztrátor egyszeri és éves franchise-díjat, valamint minden egyes doménnév után egyszeri regisztrációs díjat és éves fenntartási díjat fizet az ISZT Nonprofit Kft.-nek. A szerződést megkötő regisztrátorokat akkreditált regisztrátoroknak is nevezik. A ténylegesen doménnév-regisztrációs szolgáltatást nyújtó vállalkozások egy része azonban nem áll közvetlen szerződéses kapcsolatban az ISZT-vel, illetve az ISZT Nonprofit Kft.-vel. Utóbbiak egy akkreditált regisztrátor viszonteladóiként nyújtanak szolgáltatásokat az igénylők számára.

5.4 Igénylők

A doménnév-regisztráció harmadik szereplője az igénylő, azaz az a személy, amely saját használatára igényli az adott doménnevet. Az igénylővel szembeni feltételeket a DRSZ tartalmazza. Közvetlenül a <.hu> alatti doménnevet az alábbi személyek, illetve szervezetek igényelhetnek: a) az Európai Unió állampolgárai, b) magyarországi letelepedési engedéllyel rendelkező természetes személyek, c) az Európai Unió területén jogszabály útján létrehozott, hatóság vagy bíróság által nyilvántartásba vett vagy bejegyzett, vagy erre irányuló kérelmét az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál előterjesztő, és működését jogszabály alapján a nyilvántartásba vétele vagy bejegyzése előtt jogszerűen megkezdő szervezet, és d) a Magyarországon érvényes védjegy jogosultja. Utóbbi magában foglalja a magyar nemzeti védjegyeket, a közösségi védjegyeket, valamint a Magyarországra kiterjedő nemzetközi védjegyeket. A <.hu> alatt vannak a nyilvántartó, azaz az ISZT által kezelt második szintű közdomének (pl. .co.hu, org.hu, shop.hu), amelyek alá történő delegálás doménigénylője bármely hazai vagy külföldi természetes személy vagy szervezet lehet.

⁴³ <http://www.domain.hu/domén/domainsearch/>

⁴⁴ <http://www.domain.hu/domain/szabalyzat/franchise.html>

6. A DOMÉNNÉV JOGI TERMÉSZETE

6.1 A doménnév használati jog

Habár sem jogszabály, sem a DRSZ nem határozza meg a doménnév jogi természetét, álláspontunk szerint kötelmi jogi jogalapon keletkező használati jogról van szó, hiszen egy olyan elektronikus azonosító használatának jogát szerzi meg az igénylő, amely egy alfanumerikus azonosító (a doménnév) és egy adott IP-címmel rendelkező kiszolgáló közötti megfeleltetést végzi. A doménnév használati jog jellegére közvetlen a DRSZ is utal⁴⁵. Egy alternatív vitarendezési eljárásban az eljáró háromtagú tanács foglalkozott a doménnév, illetve azon fennálló jog természetével is. A döntés szerint „a domén nevek feletti rendelkezési jog tartalma kapcsán az elmúlt években úgy a Tanácsadó Testület, mint az ISZT Kht. mellett működő Eseti Választottbíróóság gyakorlata arra az álláspontra helyezkedett, hogy a domén nevek feletti rendelkezés nem tulajdonjogi, illetőleg a szellemi alkotások jogában az alkotó és az alkotás közötti kapcsolatot, a szerző, alkotó vagyoni jogait, illetőleg a kereskedelmi megkülönböztető jelleget oltalomban részesíteni kívánó, »kvázi-tulajdonjogi«, adásvételi szerződéssel átruházható jog, hanem (kizárólagos, de nem feltétlen) névhasználati jogosítvány. A doménnév használat tehát olyan vagyoni értékkel bíró jog, amelynek jogosultja a jogelődre tekintet nélküli, új jogszerzőnek minősül.”⁴⁶

A magyar bírói gyakorlat szerint a doménnév az internetes szolgáltatások körében névhasználatot jelent, amely azonosítja a szolgáltatást nyújtó természetes vagy jogi személyt, mert annak nevét és elérhetőségét (címét) egyaránt meghatározza⁴⁷. A Kúria szerint a kialakult ítélkezési gyakorlat értelmében a 1959-es Ptk. 77. § (4) bek. példálózó felsorolásából következik, hogy bármely névként funkcionáló megjelölés, így más névének a doménnévvel való jogosulatlan használata is a névviselési jog sérelmét jelenti⁴⁸.

A Kúria egy eseti döntésben megerősítette, hogy egy doménnév az egyes számítógépeket használó természetes vagy jogi személyek azonosítását és megkülönböztetését is lehetővé teszi, de rámutatott egy fontos különbségre: egy doménnévnek az a sajátos jellemzője, hogy az elektronikus szolgáltatások körében alkalmas a szolgáltatást nyújtó természetes vagy jogi személy azonosítására, önmagában nem biztosít a 1959-es Ptk. 77. §-a alapján, a „személy nevéként” jogvédelmet. Egy doménnév a használata folytán önmagában még nem válik személynévvé, az ugyanis a Ptk. 77. §-a rendelkezéseinek alkalmazása körében annyiban jelenthet névhasználatot, amennyiben az valamely természetes vagy jogi személy nevét is tartalmazza⁴⁹.

Egy doménnév regisztrációja pusztán technikai értelemben kizárólagos: egy doménnév regisztrációját követően a DNS rendszer felépítése miatt ugyanis nem lehetséges, hogy az adott doménnévvel teljesen azonos doménnevet valaki más is használjon. Ugyanakkor a fenti bírói gyakorlat szerint egy doménnév regisztrációja önmagában nem keletkeztet olyan kizárólagos jogot, amely alapján annak használója harmadik személyekkel szemben is felléphessen. Ehhez az szükséges, hogy az adott

⁴⁵ lásd például DRSZ 6.1 d) és 6.3 pontok

⁴⁶ .hu ADR döntés <szeged.hu> 2009. április 23.

⁴⁷ BDT 2008/1740 <lge.hu> és <hella.hu>, BDT 2010/2216 <vedjegy.hu>, BDT 2011/2506 <szeged.hu>

⁴⁸ Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.838/2009/6. <vedjegy.hu>

⁴⁹ Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.489/2011/3. <biztosítás.hu>

doménnév vonatkozásban valamilyen jog álljon fent. Ilyen lehet különösen a névviselési jog, a kereskedelmi név és a védjegy. Habár a gyakorlatban ezek a jogok fordulnak elő leggyakrabban doménnevek vonatkozásban, létezhetnek másfajta jogok is, például ha jogszabály kifejezetten rendelkezik egy adott doménnév használatáról.

Amennyiben egy doménnév vagy annak domináns része egy személy kereskedelmi nevévé vált, akkor a Tpv. 6. §-a (jellegbitorlás) biztosít fellépési lehetőséget. Utóbbi vonatkozásban a Kúria a már hivatkozott egyedi döntésében megállapította, hogy a kereskedelmi név, amely az üzleti életben való rendszeres használatával vagy cégbejegyzéssel jöhet létre, a gazdasági tevékenységet folytató személy által gyakorolt tevékenységi kör meghatározását is kifejezi. Amennyiben a kereskedelmi név nem azonos a bejegyzett cégnévvel, elsősorban a versenyjogi szabályok (jellegbitorlás) biztosítanak védelmet a megjelölés jogosulatlan használatával szemben⁵⁰.

Amennyiben az adott doménnév vagy annak domináns része védjegyként került lajstromozásra, természetesen a védjegy jogosultja felléphet védjegybitorlás miatt. A bírósági gyakorlat e vonatkozásban kiforrott: a Kúria szerint a védjegyjogosultnak a védjegy kizárólagos használatára való joga a gazdasági tevékenység minden területén, így az internetes használat vonatkozásában is érvényesül, ezért a védjegy jogosultja mindenkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül – gazdasági tevékenység körében – használ (az árujegyzékben szereplő árukkal kapcsolatban) a védjeggyel azonos, vagy összetéveszthető megjelölést. A doménnév elérhetőséget és azonosítást szolgál és nem különül el a név tulajdonosának személyétől. A doménnév alatt nyújtott szolgáltatás ezért nem vonható ki a gazdasági tevékenység fogalmköréből. A Kúria egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával is, hogy a doménnév használatában megnyilvánuló tevékenység azért védjegyhasználati cselekmény, mert a védjegy megkülönböztető képessége, tájékoztató szerepe, minőségjelző és reklámozási funkciója érvényesül⁵¹. Egy doménnév tehát egy vagyoni értékkel rendelkező, átruházható, terhelhető használati jog, amely azonban önmagában nem jelent kizárólagos jogot, azaz pusztán a doménnév regisztrációja – használat hiányában – nem keletkeztet olyan jogot, amely harmadik személyekkel szembeni fellépésre adna okot⁵².

6.2 A doménnév mint a vagyoni forgalom tárgya

A doménnevek, illetve helyesebben a doménneveken fennálló használati jogok a vagyoni forgalom tárgyát képezik, ezek átruházhatóak, megterhelhetőek, bérbeadhatóak, vagy akár örökölhetőek is. Ahogyan azt a fentiekben bemutattuk, egy doménnév atipikus használati jognak tekinthető, amelyet nem jogszabály rendez, hanem – legalábbis a .hu vonatkozásában – a DRSZ, amely általános szerződési feltételeknek tekinthető.

6.3 A doménnevek átruházása

A DRSZ 7. fejezete szabályozza a doménnevek átruházásának feltételeit. (Az alábbiakban az egyszerűség kedvéért a doménnevek átruházása kifejezést használjuk, mivel a gyakorlatban ez így terjedt el, azonban ez alatt a doménneveken fennálló használati jogok teljességének átruházását értjük). Az átruházást a DRSZ-en kívül egyéb jogszabály nem szabályozza, azonban a polgári jog általános szabályai

⁵⁰ Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.489/2011/3. <biztosítás.hu>

⁵¹ BH 2005/145 <adi.hu>

⁵² Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.489/2011/3 <biztosítás.hu>

természetesen megfelelően alkalmazandóak. Az átruházás tulajdonképpen három lépésből áll, amelyek azonban a gyakorlatban nem feltétlenül különülnek el egymástól: (1) az átruházó és az átvevő közötti szerződés megkötése, (2) az átruházó lemondó nyilatkozatának kiállítása, és (3) a doménnév igénylése az átvevő által.

A DRSZ ugyan nem nevesíti, de a polgári jog általános kötelmi jogi szabályai alapján [lásd különösen a 1959-es Ptk. 205. § (1) bek. / Ptk. 6:58. § szakasza] nem férhet kétség ahhoz, hogy az átruházás alapfeltétele, hogy az átruházó (a doménnév használója) és az átvevő (aki a doménnevet meg kívánja szerezni) között szerződés jöjjön létre. A szerződést sem a DRSZ, sem jogszabály nem köti alakszerűséghez, így az létrejöhet szóban, írásban vagy akár ráutaló magatartással is.

6.4 A doménnevekkel való rendelkezés egyéb esetei

Elterjedt a doménnevek „bérbeadása” is, ugyan ezt a DRSZ nem nevesíti. Lényegében arról van szó, hogy nem történik a DRSZ értelmében vett átruházás, hanem a doménnév bejegyzett használója csak a doménnév tényleges használatát engedi át egy másik személynek. Ez lehet teljes (minden technikai funkcióra kiterjedő) vagy részleges (csak egyes funkciók használatát engedi át a bejegyzett használó, pl. csak a tartalomszolgáltatást, míg elektronikus levelezésre fenntartja magának a doménnevet).

Egy doménnév mint a vagyoni értékű jogok általában megterhelhető, így akár zálogba is adható. Doménnév esetében vagyont terhelő zálogjogról (1959-es Ptk. 266. § / Ptk. 5:101. § és 5:102. § szakasza) vagy jogon és követelésen fennálló zálogjogról (1959-es Ptk. 267. §, Ptk. 5:101. § és 5:102. § szakasza) lehet szó. Gyakori kérdés, hogy egy doménnéven fennálló zálogjogot a nyilvántartó nyilvántartásba vesz-e. Tudomásunk szerint nem, amennyiben azonban mégis, ehhez nem fűződik joghatás. Az új Ptk. rendelkezési értelmében a zálogjog megalapításához zálogszerződés és erre tekintettel a zálogjog megfelelő nyilvántartásba való bejegyzése szükséges. A jelzálogjogot, jog és követelés esetén a Magyar Országos Közjegyzői Kamaránál vezetett hitelbiztosítéki nyilvántartásba kell bejegyezni.

Egy doménnév – természetes személy használó esetében – mint vagyoni értékű jog a hagyaték tárgyát képezi és így öröklhető, arról halál esetére rendelkezni lehet. A DRSZ a doménnevek öröklésével kapcsolatban anyagi jogi jellegű szabályokat természetesen nem tartalmaz, azonban eljárási kérdésekről rendelkezik. A természetes személy használó halála esetén a doménnév visszavonásra kerül [DRSZ 6.1. d) pont], azonban annak törlését 60 nap türelmi idő előzi meg, amely idő alatt a doménnévre csak az örökös nyújthat be új igényt. A 60 napos türelmi idő alatt a doménnév a törlés előtti parkolásban váró doménnevek nyilvános listáján meghirdetésre kerül. (A visszavonás lényegében egy adminisztratív lépés, amely nem szükségszerűen, de általában a doménnév törléséhez vezet, amely azt jelenti, hogy a doménnév felszabadul, azaz arra bárki igénylést tud benyújtani.) A doménnév-használó halála miatt visszavonására, majd adott esetben törlésre jellemzően azért került sor, mert a regisztrátor részére nem fizették meg a doménnév fenntartási díját és ezért használóval a delegálásfenntartási szerződés megszűnt, illetve azt a regisztrátor felmondta [DRSZ 6.1. e) pont]. Ugyanakkor a DRSZ rendezi azt az esetet is, ha a használó halálára nem így derül fény, hanem például bejelentés alapján. Ebben az esetben a doménnév delegálásfenntartási szerződés fizetés hiányában történő megszűnése előtt is sor kerülhet a doménnév örökös részére való átruházására [vö. DRSZ 6.1. g) és 6.5. b) pontok]. A doménnevekkel való ellenérték fejében történő

rendelkezés, ideértve különösen a visszterhes átruházás és a „bérbeadás” esetét, illetve az ebből befolyó jövedelem adófizetési kötelezettséget is keletkeztet.⁵³

7. A FELSŐ SZINTŰ DOMÉNEK JOGI TERMÉSZETE

Jelenleg nincs olyan Magyarország vonatkozásban irányadó vagy hatályos jogszabályi rendelkezés, amely egyértelműen meghatározná egy felső szintű domén (pl. a .hu vagy a .budapest) vagy éppen egy ezek alatti doménnév jogi természetét. Ahogyan azt a fenti 4.3 pontban említettük, a szabályozás – az Internet kialakulása miatt – alapvetően önszabályozás jellegű, hiszen az ICANN szabályozása is ilyen képet mutat, továbbá számos további végződést is különböző (non-profit) szervezetek végeznek. (pl. a .hu esetében az ISZT). Ugyanakkor vannak olyan végzések is, amelyek esetében a szabályozás keretét jogszabály adja, ilyen például a .eu – Európai Unió, a .fi – Finnország, a .dk. – Dánia (részben), a .it – Olaszország (részben), a .es – Spanyolország (részben), .hr – Horvátország, .ba – Bosznia-Hercegovina. Az 1. sz. melléklet tartalmazza az európai országok és az azokban érvényes szabályozás jellegének felsorolását.

7.1 A .hu mint önszabályozás tárgya

A fentiekben említettük, hogy 2005-ben Magyarország Kormánya elrendelte a <.hu> doménnév-regisztrációs rendszer és a szellemi tulajdonjogok kapcsolatának felülvizsgálatát. Előrebocsátjuk, hogy a vizsgálat lezárultát követően a <.hu> tartomány nyilvántartásának rendszere *nem* módosult jelentős mértékben, így továbbra is az ISZT látja el a nyilvántartó funkcióit és határozza meg az alkalmazandó szabályokat *önszabályozás* keretében, tehát kijelenthető, hogy Magyarország Kormánya nem látta szükségét annak, hogy a .hu szabályozását "elvegye" az ISZT-től, azt állami szerv hatáskörébe utalja, és/vagy a .hu szabályozási keretét adó DRSZ-t jogszabályi szintre emelje, vagy új jogszabályi szintű szabályozást léptessen életbe.

Nincs tudomásunk olyan aktuális kormányzati törekvéstől, amely a fenti (kormányzati) megközelítéssel ellentétes lenne, azaz nem tudunk arról, hogy jelenleg a Kormányzat vizsgálná, hogy a <.hu> (vagy esetlegesen más magyar vonatkozású domének) esetében szükséges-e az "állami beavatkozás", illetve ezen domének állami felügyelet alá vonása. Tekintettel azonban a kormányzati döntés-előkészítés zártságára, az előbbi kijelentés természetesen nem jelenti azt, hogy ilyen törekvés nem létezik, csupán azt jelenti, hogy erről nincs tudomásunk.

7.2 A .eu mint jogalkotói szabályozás tárgya

A .eu felső szintű domén bevezetéséről szóló – az Európai Parlament és a Tanács 2002. április 22-i – 733/2002/EK Rendelet ("**733/2002/EK Rendelet**") határozta meg a .eu gTLD felállításához szükséges alapokat és lépéseket. E rendelet 1. preambulumbekkezdése szerint "[a] *felső szintű domain (TLD) létrehozása az Európai Tanács által a 2000. március 23-án és 24-én Lisszabonban tartott ülésen jóváhagyott „e-Európa” kezdeményezés keretében az elektronikus kereskedelem fellendítésére irányuló egyik célként szerepel.*"

A 9. preambulumbekkezdés szerint "*Az Internet igazgatása általában a be nem avatkozás, az önigazgatás és az önszabályozás elvén alapul. A lehetséges mértékben*

⁵³ Doménnév értékesítése és bérbeadása utáni adókötelezettség, Dr. Borostyán Szilárd, in Adóvilág, 2011. augusztus, 15–17. o

és a közösségi jog sérelme nélkül, ezeket az elveket kell alkalmazni a .eu ccTLD-re is. A .eu TLD bevezetésekor figyelembe vehető az ebben a tekintetben legjobb gyakorlat és a bevezetést adott esetben megkönnyíthetik az önkéntes iránymutatások vagy magatartási kódexek."⁵⁴

A 11. preambulumbekzdés szerint "E rendelet célja az, hogy a .eu TLD bevezetésének feltételeit megállapítsa, nyilvántartó kijelöléséről rendelkezzen és létrehozza azt az általános keretet, amelyben a nyilvántartó működni fog. E rendelet nem terjed ki a nemzeti ccTLD-kre."⁵⁵ A rendelet 1. cikk (2) bekezdése ennek megfelelően tartalmazza, hogy "Ezt a rendeletet a nemzeti ccTLD-kre vonatkozó rendelkezések sérelme nélkül kell alkalmazni."

A fenti rendelet 5. cikke "Szabályozási keret" cím alatt az alábbiakat tartalmazza:

"(1) A nyilvántartóval folytatott konzultációt követően a Bizottság általános szabályokat fogad el a .eu TLD bevezetésével és funkcióival, valamint a bejegyzés általános elveivel kapcsolatban. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ilyen intézkedéseket a 6. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni. Az általános szabályok a következőket tartalmazzák:

a) a viták peren kívüli rendezésének politikája;

b) a domain-nevek spekulatív és visszaélészerű bejegyzésére vonatkozó politika, beleértve a domain-nevek szakaszos bejegyzésének lehetőségét is annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti és/vagy közösségi jog által elismert vagy a nemzeti és/vagy közösségi jog alapján keletkezett korábbi jogok jogosultjai és az állami szervezetek megfelelő ideiglenes lehetőséget kapjanak nevük bejegyeztetésére;

c) a domain-nevek esetleges visszavonására vonatkozó szabályok, beleértve a gazdátlan javak kérdését;

d) nyelvi kérdések és földrajzi fogalmak;

e) a szellemi tulajdonjogok és egyéb jogok kezelése."

A 733/2002/EK Rendeletben foglalt felhatalmazás alapján került elfogadásra a Bizottság 874/2004/EK rendelete (2004. április 28.) a .eu felső szintű domén bevezetésére és funkcióira vonatkozó általános szabályok, valamint a bejegyzésre irányadó elvek megállapításáról ("**874/2004/EK Rendelet**"), valamint ennek módosításai⁵⁶. Ez a rendelet adja meg a .eu domén működésének részletesebb kereteit, amelyek a 733/2002/EK Rendelet 5. cikkében is nevesítésre kerültek.

Az Európai Bizottság a 2003/375/EK határozatával jelölte ki az European Registry for Internet Domains (EURid) nevű szervezetet arra, hogy a nyilvántartói feladatokat a .eu vonatkozásban ellássa. Az EURid három alapító tagja a nemzeti TLD-ket (végződéseket) kezelő .be (belga nyilvántartó), .it (olasz nyilvántartó) és .se (svéd nyilvántartó). Későbbiekben a .cz (cseh nyilvántartó), valamint a .si (szlovén nyilvántartó) csatlakozott. Az EURid-nek társult tagjai is vannak.

⁵⁴ Kiemelések tőlünk

⁵⁵ Kiemelés tőlünk

⁵⁶ 1654/2005/EK rendelet, 1255/2007/EK rendelet, 560/2009/EK rendelet

A .eu domén működésének a részletszabályait az EURid előzetes, nyílt konzultációt követően szabályzatokban határozta meg, amelyek legitimitása végzős soron a fenti rendeleteken nyugszik. Ezek a szabályzatok jogi szempontból általános szerződési feltételekként működnek.

7.3 A dotBudapest gTLD szempontjából releváns szabályozás

Jelenleg nincs tudomásunk olyan Magyarország vonatkozásában hatályos jogszabályról, amely dotBudapest végződés tekintetében jogszabályi előírásokat tartalmazna.

7.3.1 Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokról szóló törvény

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény („Elkertv.”) 15/A. § szakasza (Magatartási kódexek cím alatt) rögzíti, hogy az állam információs társadalommal kapcsolatos tevékenységeket illetően ösztönzi az önszabályozást, az alábbiak szerint:

„15/A. § (1) Az állam - az információs társadalommal kapcsolatos tevékenységet ellátó szervezetek függetlenségének tiszteletben tartásával - ösztönzi az önszabályozást, így különösen

a) magatartási kódexek kidolgozását,

b) a magatartási kódexek elektronikus úton, magyar nyelven és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás részes államaiban lakóhellyel, illetve székhellyel rendelkező igénybe vevők és más érdekelték számára a részes államok hivatalos nyelvein is történő hozzáférhetővé tételét, valamint

c) az elektronikus úton történő alternatív vitarendezési eljárások működését.”

Itt érdemes megjegyezni, hogy a .hu doménre vonatkozó DRSZ preambuluma is utal az Elkertv. 15/A. §-ára, az alábbiak szerint:

„A Magyarországi Internet Szolgáltatók Tanácsa Tudományos Egyesülete abból a célból, hogy a .hu alatti közdomainek delegálásának, regisztrálásnak és fenntartásnak egységes rendjét biztosítsa, a domain használoknak és másoknak jogait megóvja, a 2001. évi CVIII. törvény 15./A§-ában foglalt önszabályozás lehetőségeivel élve megalkotta a jelen Domainregisztrációs Szabályzatot.”

7.3.2 A nemzeti vagyonról szóló törvény

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény („Nvtv.”) alapján az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló vagyon nemzeti vagyon (1. § (1) bekezdés). A 2. § szerint többek között az alábbi elemek tartoznak a nemzeti vagyon körébe, és ezáltal az Nvtv. hatálya alá:

„a) az állam vagy a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló dolgok,

b) az a) pont hatálya alá nem tartozó, az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő dolog,

c) az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő pénzügyi eszközök, továbbá az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető társasági részesedések,

*d) az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető bármely vagyoni értékkel rendelkező jogosultság, amelyet jogszabály vagyoni értékű jogként nevesít [...]*⁵⁷

Ahogy az a fenti 6.1 pontban kifejtettük, a doménnév (pl. <xyz.budapest>) vagyoni értékkel rendelkező használati jognak tekinthető, tehát semmiképpen sem tekinthető dolognak, ezért tulajdonba sem lehet venni. A doménnév nyilvánvalóan nem pénzügyi eszköz (követelés) vagy társasági részesedés. Álláspontunk szerint ugyanezek irányadóak magára a doménre, azaz a végződésre is (pl. <.budapest>). Ez a használati jog megfeleltethető az Nvtv. 2. § d) alpontjában említett helyi önkormányzatot megillető bármely vagyoni értékkel rendelkező jogosultság fogalmának. Azonban fontos hangsúlyozni, hogy ez az alpont tartalmaz egy további feltételt is, nevezetesen azt, hogy „amelyet jogszabály vagyoni értékű jogként nevesít”.

Magyarország Alaptörvénye T) cikk (2) bekezdése szerint az önkormányzati rendelet jogszabály. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 6. § (1) bekezdése szerint az önkormányzati rendelet területi hatálya a helyi önkormányzat közigazgatási területére terjed ki.

Habár a „Budapest” név felvételéről és használatáról szóló 59/1994. (IX. 14.) Főv. Kgy. rendeletben a <.budapest> végződés és annak felvétele és használata megjelenik (9. §), ez a rendelet nem nevesíti ezt a végződést vagyoni értékű jogként, a 9. § (2) bekezdés csak annyit tartalmaz, hogy a Budapestre utaló elsődleges doménnév felvételéhez és használatához a regisztrációs szolgáltatást nyújtó köteles hozzájárulást kérni.

Nincs tudomásunk egyéb olyan jogszabályról, amely akár a doméneket, akár a doménneveket általánosságban, vagy akár a <.budapest> domént vagy az ez alatti doménneveket vagyoni értékű jogként nevesítené.

A fentiekre tekintettel úgy véljük, hogy a Nvtv. hatálya nem terjed ki doménekre, doménnevekre, így a <.budapest> doménre és ez alatti doménnevekre.

Az előbbi következtetés szempontjából érdemes megvizsgálni *Magyarország Alaptörvényét* is, amely rendelkezik a helyi önkormányzatokra vonatkozó legfontosabb jogszabályi keretekről. Ezek közül a dotBudapest projekttel kapcsolatban az alábbiakat tartjuk lényegesnek:

„32. cikk (1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között

- a) rendeletet alkot;*
- b) határozatot hoz;*
- c) önállóan igazgat;*
- d) meghatározza szervezeti és működési rendjét;*

⁵⁷ Kiemelés tőlünk

- e) gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat;
 - f) meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik;
 - g) e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat;
 - h) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről;
 - i) önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetések és elismerő címeket alapíthat;
 - j) a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat;
 - k) szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselési szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek;
 - l) törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.
- (2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.
- (3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.
- (4) [...]
- (5) [...]
- (6) *A helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja.*⁵⁸

Az Alkotmánybíróság a 47/1995. (VI.30.) számú, és a 40/1998. (IX.25.) számú határozatainak indokolásában kimondja, hogy különösebb bizonyítás nélkül megállapítható, hogy egyes városnak, településnek fűződhet jogi érdeke nevének használatához. Nem érdektelen, hogy a helység nevét milyen célra, milyen tevékenység mellett stb. kívánják használni. Ebből következik, hogy a város nevének használatához, ha a település önkormányzata úgy döntött, hozzájárulása szükséges. Az Alkotmánybíróság szerint tehát a helyi önkormányzat rendeletet alkothat a névviselésről.

7.3.3 A nemzeti adatvagyonra vonatkozó törvény

Ugyan álláspontunk szerint az Nvtv. hatálya – a fentiekre tekintettel – nem terjed ki a doménekre, érdemes megemlíteni, hogy a jogalkotó a nemzeti adatvagyon bizonyos elemeit (fokozott) védelemben részesíti. A *nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről* szóló 2010. évi CLVII. törvény, valamint a *nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások adatfeldolgozásának biztosításáról* szóló 38/2011. (III. 22.) Korm. Rendelet tartalmaz ilyen szabályokat, azonban álláspontunk szerint ezek hatálya sem terjed ki doménekre, azért, mert az előbbi törvény szerint nemzeti adatvagyon „a közfeladatot ellátó szervek által kezelt közérdekű adatok, személyes adatok és közérdekből nyilvános adatok összessége”. Álláspontunk szerint a domén, mint végződés önmagában nem adatok összessége, és

⁵⁸ Kiemelések tőlünk

különösen nem közérdekű adatok, személyes adatok és közérdekből nyilvános adatok összessége.

7.3.4 Az információbiztonságára vonatkozó törvény

Az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény („Ibtv.”) hasonló okokból nem vonatkozik magára a doménre. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a dotBudapesttel összefüggő, a Főváros által végzett adatkezelés során ne kellene tekintettel lenni e törvény rendelkezéseire, azonban fontos kiemelni, hogy az Ibtv. helyi önkormányzatok esetében csak a képviselő-testület hivatala, vagy a hatósági igazgatási társulások által (Ibtv. 2. § (1) bek. k) pont) végzett adatkezelés esetén alkalmazandó az elektronikus információs rendszerek védelmére. Az Ibtv. továbbá alkalmazandó az előbbi szervek számára adatkezelést végzők, a jogszabályban meghatározott, a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások adatfeldolgozói, az európai létfontosságú rendszerelemmé és a nemzeti létfontosságú rendszerelemmé törvény alapján kijelölt rendszerelemek elektronikus információs rendszereinek védelmére.

A fentieket azért tartjuk szükségesnek jelezni, mert az Ibtv. 3. §-a jelentős korlátozásokat tartalmaz a hatálya alá eső elektronikus információs rendszereinek védelmére:

Ibtv. 3. § (1) A 2. § (1) bekezdés a)-k) pontjában megjelölt szervek által kezelt adatok és a 2. § (2) bekezdés b) pontjában megjelölt szervezetek által kezelt, a nemzeti adatvagyon részét képező adatok Magyarország területén üzemeltetett elektronikus információs rendszerekben, valamint diplomáciai információs célokra használt zárt célú elektronikus információs rendszerben kezelhetők.

(2) A 2. § (2) bekezdés c) pontjában megjelölt elektronikus információs rendszerek - az (1) bekezdésben meghatározott kivétellel - az Európai Unió tagállamai területén üzemeltethetők.

(3) A 2. § (1) bekezdés a)-k) pontjában megjelölt szervek által kezelt adatok elektronikus információs rendszerei az elektronikus információs rendszerek biztonságának felügyeletét ellátó hatóság (a továbbiakban: hatóság) engedélyével vagy nemzetközi szerződés alapján az Európai Unió tagállamainak területén belül üzemeltetett elektronikus információs rendszerekben is kezelhetők.

Az Ibtv. vonatkozásában azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy ez alapvetően az állam működése szempontjából lényeges elektronikus információs rendszerek védelmére vonatkozik. Ez az Ibtv. 2. §-ához fűzött miniszteri indokolásban az alábbiak szerint jelenik meg.

„A törvény 2. §-a a szabályozás személyi és tárgyi hatályát határozza meg.

A személyi hatály az alkotmányos rend fenntartása szempontjából kiemelt fontosságú közszolgálati szervek adatait kezelő szervezetek és a nemzeti adatvagyonot kezelő szervezetek mellett az európai és nemzeti létfontosságú információs rendszerek, rendszerelemek közé tartozó szervezetekre terjed ki. Az érintett szervek felsorolásának alapját a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló

2011. évi CLXI. törvény, az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény és a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvényt módosításokról szóló 2010. évi CXXVI. törvény képezi. A Kormány és a kormánybizottságok nem kerülnek a törvény személyi hatálya alá, mivel önálló szervezetrendszerrel nem rendelkező testületként gyakorolják feladataikat és önálló elektronikus információs rendszerekkel nem rendelkeznek.

A tárgyi hatály a kiemelt fontosságú közszolgálati szervek adatait és a nemzeti adatvagyonot kezelő szervezetek, valamint az európai és nemzeti létfontosságú információs infrastruktúrák elektronikus információs rendszereinek védelmére vonatkozik.

Ez a személyi és tárgyi hatály kellően széles körű ahhoz, hogy Magyarország kibervédelme szempontjából minden, az állam működése szempontjából lényeges elektronikus információs rendszer védelmére kitérjen.”⁵⁹

Álláspontunk szerint a dotBudapesttel összefüggő adatkezelés és az erre vonatkozó elektronikus információs rendszer nem tekinthető lényegesnek az állam működése szempontjából, már csak azért sem, mert a rendelkezésünkre álló információk alapján azt nem képviselő-testület hivatala vagy a hatósági igazgatási társulás fogja működtetni. Ezért álláspontunk szerint ez nem esik az Ibtv. hatálya alá.

Végül ismét utalunk arra, hogy a Fővárosi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 53/2014. (XII. 12.) Főv. Kgy. rendelet 10. sz. mellékletében (A Közgyűlés által önkormányzati rendeletében a főpolgármesterre átruházott hatáskörök jegyzéke) a domén névre való utalás nem a Vagyongazdálkodás cím alatt, hanem az Egyéb hatáskörök cím alatt került említésre (lásd a fenti 3.3 pontot).

8. AZ M+M STÁTUSZA

A <.budapest> domén működtetésére egyetlen gazdálkodó szervezet jelentkezett, a Minds + Machines Group Limited (korábbi nevén Top Level Domain Holdings Limited, a továbbiakban "M+M"). Az M+M székhelye a Brit Virgin-szigeteken (British Virgin Islands, "BVI") található⁶⁰.

8.1 A BVI illetősége

Az M+M székhelye Brit Virgin-szigetek ("BVI") található, amely az Egyesült Királyság tengerentúli területe. Az ilyen területek nem képezik részét az Egyesült Királyságnak, de az Egyesült Királyság szuverenitása alá tartoznak. Ezek a területek (Gibraltár kivételével) nem képezik részét az Európai Uniónak vagy az Európai Gazdasági Térségnek. Az M+M cégformája a BVI Business Companies Act⁶¹ szerinti nyílt részvénytársaság (public limited company).

A BVI népszerű desztináció nemzetközi adótervezési szempontból, tekintettel többek között azért, mert az országban tevékenységet nem végző cégekre gyakorlatilag nem

⁵⁹ Kiemelések tőlünk

⁶⁰ Az M+M hivatalos székhelye a Londoni Értéktőzsde honlapja szerint: Craigmuir Chambers, Road Town, VG 1110, British Virgin Islands (BVI).

⁶¹ http://www.bvifsc.vg/Portals/2/BVI_Business_Companies_Act_2004_Revised_1_1_06.pdf

vonatkozik adókötelezettség, az adminisztráció viszonylag olcsó és egyszerű, továbbá, mert a BVI cégnyilvántartásból csak mérsékelt mennyiségű információ nyerhető ki.

Jelenleg Magyarország és a Brit Virgin-szigetek között csak a megtakarításokból származó kamatjövedelem adóztatása tekintetében van érvényben megállapodás.⁶²

Érdemes megemlíteni, hogy az M+M a 2013. december 10. napján kelt nyilatkozat 1. sz. mellékletének 6. pontjában többek között úgy nyilatkozott, hogy az M+M nem minősül olyan szervezetnek, amely a cégjegyzés országában "tényleges tevékenységet" nem folytat. Az M+M ugyanakkor nem fejtette ki, hogy ezt mi támasztja alá. Itt is meg kell jegyezni, hogy a nyilatkozat egésze, így ez a kijelentés is a Főváros által megküldött nyilatkozat-mintán alapul (lásd lenti 8.4. pont).

Javaslat: az M+M nyilatkozatására arra nézve, hogy folytat-e a Brit Virgin-szigeteken tevékenységet, és ha igen, akkor ez milyen tevékenység és milyen szabályozás alapján minősül ténylegesnek vagy nem ténylegesnek.

8.2 Az M+M státusza a Londoni Értéktőzsde AIM piacán

Az M+M 2014. március 20. napján bekerült a Londoni Értéktőzsde (London Stock Exchange, "LSI") Alternatív Befektetési Piacára (Alternative Investment Market, "AIM").

Az AIM olyan, a Londoni értéktőzsde által tulajdonolt és működtetett multilaterális kereskedési rendszer (MTF), amely pénzügyi eszközökre irányuló több harmadik fél vételi és eladási szándékát hozza össze. Az AIM alternatívája a kisebb növekedésű, finanszírozást kereső cégeknek. Az AIM-on való jegyzéshez nem kell a vállalatnak nagy méretűnek lennie. Az AIM a fiatal cégeket és a kockázati tőke cégeket is befogadja. Ugyanakkor az AIM-ra való bevezetésnek is feltétele az átláthatóság biztosítása.

A multilaterális kereskedési platform (Multilateral Trading Facility, MTF) magában foglalja az utóbbi évtizedben nagy számban megjelent, elsősorban telekommunikációs hálózatként működő kereskedési rendszereket, amelyek tevékenysége sokban hasonlít a tőzsdééhez, azonban jogi szempontból mégsem azonosak azzal.

A befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény⁶³ ("Bszt.") szerint

*"multilaterális kereskedési rendszer: olyan kereskedési rendszer, amely harmadik felek pénzügyi eszközökre irányuló, vételi és eladási szándékát hozza össze megkülönböztetésmentes módon, szerződést eredményezve"*⁶⁴

*"szabályozott piac: a Tpt.-ben [a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvényben] meghatározott fogalom"*⁶⁵

⁶² Erre a megtakarításokból származó kamatjövedelem adóztatásáról szóló 2003/48/EK tanácsi irányelvben előírt kötelezettségek végrehajtása céljából került sor, lásd 2005. évi LII. törvény VII. sz. melléklet; ez azonban a Nvtv. szempontjából nem releváns, mert ez a megtakarításokból származó kamatjövedelem adóztatásáról szól.

⁶³ Ez többek között a pénzügyi eszközök piacairól szóló 2004/39/EK irányelvet (MiFID irányelv) implementálta.

⁶⁴ Bszt. 4. § (2) bekezdés 79. pont

A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény ("Tpt.") az alábbiak szerint határozza meg az utóbbi fogalmat⁶⁶:

"szabályozott piac: az Európai Unió tagállamának tőzsdéje és minden más olyan piaca, amely megfelel a következő feltételeknek:

- a) piacműködtető által működtetett, illetve irányított multilaterális rendszer,*
- b) megkülönböztetésmentesen, szabályaival összhangban összehozza több harmadik fél pénzügyi eszközökben lévő vételi és eladási szándékát, vagy elősegíti ezt oly módon, hogy az szerződést eredményez a szabályai alapján kereskedésre bevezetett pénzügyi eszköz tekintetében,*
- c) a székhely szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező felügyeleti hatóságának engedélyével rendelkezik,*
- d) rendszeres időszakonként, meghatározott időben működik,*
- e) szerepel az Európai Bizottság honlapján közzétett, a szabályozott piacokról készített jegyzékben,*

A szabályozott piac és a multilaterális kereskedési rendszer között több különbség van, amelyek közül a legalapvetőbbek az alábbiak: (i) multilaterális kereskedési rendszert működtethet szabályozott piacot is üzemeltető szervezet (gyakorlatilag ezek a tőzsdék által működtetett multilaterális kereskedési rendszerek), valamint befektetési szolgáltató is, ha rendelkezik a szükséges engedélyekkel; (ii) a szabályozott piacon a tőzsdéi termékek bevezetési eljárás után jelenhetnek meg, az MTF-nél ilyen bevezetési eljárás általában nincsen.

Jogi szempontból tehát különbséget kell tenni a Londoni Értéktőzsde mint szabályozott piac és az utóbbi által működtetett AIM mint multilaterális kereskedési rendszer között.

A Tpt. fent idézett – 5. § (1) bekezdés 114. – pontjában felállított kritériumokkal kapcsolatban – az M+M vonatkozásban – az alábbi következtetéseket lehet levonni:

Ad a) A Londoni Értéktőzsde honlapján⁶⁷, valamint az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (European Securities and Markets Authority, ESMA) honlapján található információk szerint az AIM egy olyan multilaterális rendszer, amelyet a Londoni Értéktőzsde működtet. Az a) pontban feltételek tehát megvalósulnak.

Ad b) Ahogyan az a fenti a) pontnál is látszik, az AIM multilaterális rendszer. A Bszt. 4. § (2) bekezdés 79. pontja a multilaterális kereskedési rendszert az alábbiak szerint határozza meg:

multilaterális kereskedési rendszer: olyan kereskedési rendszer, amely harmadik felek pénzügyi eszközökre irányuló, vételi és eladási szándékát hozza össze megkülönböztetésmentes módon, szerződést eredményezve

A fenti definíció megfelel a fenti b) pontban meghatározott feltételeknek. Ezt megerősíti az is, hogy a Londoni Értéktőzsde honlapján elérhető "AIM Rules for

⁶⁵ Bszt. 4. § (2) bekezdés 59. pont

⁶⁶ Tpt. 5. § (1) bekezdés 114. pont

⁶⁷ <http://www.londonstockexchange.com/companies-and-advisors/aim/faq/faq.htm> -> "AIM Regulation / What is AIM's regulatory status?"

Companies - May 2014" (magyarul: AIM Szabályzat Társaságok részére – 2014. május), az alábbiakat tartalmazza:

*AIM opened on 19 June 1995. AIM is a market for smaller and growing companies and is a multilateral trading facility within the meaning set out in the Handbook of the FCA. AIM is operated and regulated by the Exchange in its capacity as a Recognised Investment Exchange under Part XVIII of FSMA 2000, as such AIM is a prescribed market under FSMA 2000.*⁶⁸

Az FCA az Egyesült Királyság pénzügyi szabályozó hatósága (Financial Conduct Authority, FCA), a Handbook of the FCA pedig az FCA által kiadott kézikönyv. Utóbbi így határozza meg a multilaterális kereskedési rendszert:

*a multilateral system, operated by an investment firm or a market operator, which brings together multiple third-party buying and selling interests in financial instruments – in the system and in accordance with non-discretionary rules – in a way that results in a contract in accordance with the provisions of Title II of MiFID. [Note: article 4(1)(15) of MiFID]*⁶⁹

A MiFID, azaz a 2004/39/EK irányelv, 4. cikk (1) bekezdés 15. pontja az alábbi meghatározatást tartalmazza a multilaterális kereskedési rendszerre:

„multilaterális kereskedési rendszer (MTF)”: valamely befektetési vállalkozás vagy piacműködtető által működtetett multilaterális rendszer, amely pénzügyi eszközökre irányuló több harmadik fél vételi és eladási szándékát hozza össze - a rendszerben és megkülönböztetésmentes szabályoknak megfelelően - oly módon, hogy az szerződést eredményez a II. cím rendelkezéseivel összhangban;

A fentiekből megállapítható, hogy az AIM megfelel a Tpt. 5. § (1) bekezdés 114. pont b) alpontban meghatározott feltételnek.

Ad c) Az ESMA honlapján található információk szerint az AIM az FCA felügyelete alatt működik. A fenti c) pontban feltétel tehát megvalósul.

Ad d) Az AIM rendszeres időszakonként, meghatározott időben működik, ugyanolyan rendszerben, mint a Londoni Értéktőzsde Szabályozott Piac. A fenti d) pontban feltétel tehát megvalósul.

Ad e) A Tpt. 5. § (1) bekezdés 114. pontjának e) alpontja azt a kritériumot támasztja a szabályozott piaccal szemben, hogy az szerepeljen az Európai Bizottság honlapján közzétett, a szabályozott piacokról készített jegyzékben. Utóbbi jegyzék az ESMA honlapján⁷⁰ érhető el. A *szabályozott piacokról készített jegyzékben* a Londoni Értéktőzsde szabályozott piaca ("London Stock Exchange - Regulated Market") megtalálható, de az AIM nem:

⁶⁸ <http://www.londonstockexchange.com/companies-and-advisors/aim/advisers/aim-notices/aimrulescompaniesmay2014.pdf>, 2. oldal (Introduction); kiemelés tőlünk

⁶⁹ <https://fshandbook.info/FS/glossary-html/handbook/Glossary/M?definition=G2354>

⁷⁰

http://mifidatabase.esma.europa.eu/Index.aspx?sectionlinks_id=23&language=0&pageName=REGULATED_MARKETS_Display

Search

Version date: 14 April 2015

[View all](#) [Reset search fields](#)

Search complete and partial MIC codes and names: xlon

Full Name

Go

[Download results as CSV](#)

1 results found

1

Page 1 out of 1

MIC Code	Full Name	Instrument Identifier	Country Code	Authority Name
XLON	LONDON STOCK EXCHANGE - REGULATED MARKET	ISIN	GB	FCA

[Download results as CSV](#)

1 results found

1

Page 1 out of 1

Az AIM csak az ESMA *multilaterális kereskedési rendszerekről készített jegyzékében* található meg ("London Stock Exchange - AIM" és "London Stock Exchange - MTF"):

Search

Version date: 14 April 2015

[View all](#) [Reset search fields](#)

Search complete and partial MIC codes and names: xlon

Name

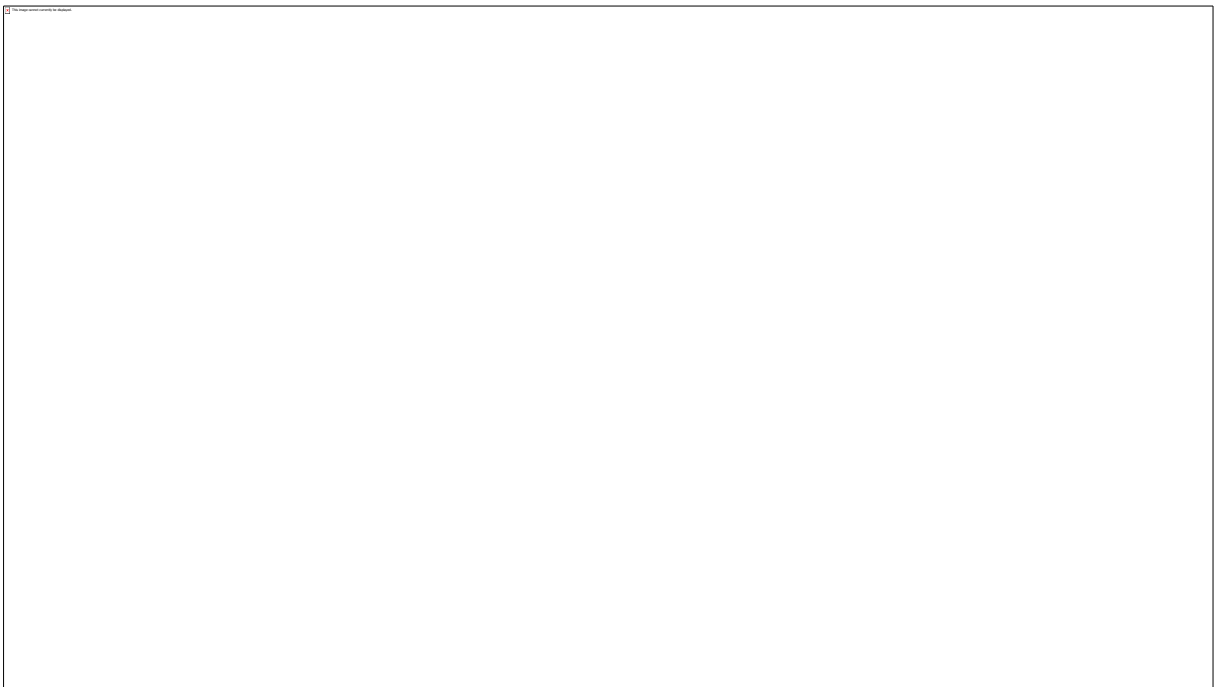
Go

[Download results as CSV](#) 2 results found 1 Page 1 out of 1

<u>MIC Code</u>	<u>Full Name</u>	<u>Country Code</u>	<u>Authority Name</u>
XLON	LONDON STOCK EXCHANGE - AIM	GB	FCA
XLON	LONDON STOCK EXCHANGE - MTF	GB	FCA

[Download results as CSV](#) 2 results found 1 Page 1 out of 1

Továbbá, az AIM szintén nem jelenik meg az Egyesült Királyság pénzügyi szabályozó hatósága (Financial Conduct Authority, FCA) szabályozott piacokat felsoroló adatbázisában⁷¹. Utóbbi szintén csak a Londoni Értéktőzsde szabályozott piacát ("London Stock Exchange - Regulated Market") tünteti fel, amelynek működtetője a London Stock Exchange Plc:

⁷¹ <http://www.fsa.gov.uk/register/exchanges.do>

Regulated Markets:

Under Article 47 of the Markets in Financial Instruments Directive (2004/39/EC) the FCA is responsible for maintaining the list of regulated markets for which the UK is the Home Member State. A market may ask to be added to the list of regulated markets if it satisfies the requirements set out in Title III of MIFID.

Where applicable, passport details for Regulated Markets will be displayed in a new window.

Name	Operating Entity
BATS Europe Regulated Market	BATS Trading Limited
CME Europe Limited	CME Europe Limited
Euronext London	Euronext London Limited
ICAP Securities & Derivatives Exchange - Main Board	ICAP Securities & Derivatives Exchange Ltd
ICE Futures Europe	ICE Futures Europe
London Stock Exchange - Regulated Market (1)	London Stock Exchange Plc
The London International Financial Futures and Options Exchange (LIFFE)	Liffe Administration and Management
The London Metal Exchange	The London Metal Exchange Limited

(1) Further detail on the scope of regulated market status for these markets can be found on the London Stock Exchange regulated markets website page.

(2) EEA market operators which provide arrangements to facilitate access to their regulated markets and multilateral trading facilities are shown in the attached list.

A fentieket összefoglalva, a Tpt. szövegének elemzése alapján az állapítható meg, hogy az AIM nem felel meg a magyar Tpt. 5. § (1) bekezdés 114. pont e) alpontjában meghatározott szabályozott piac feltételnek, következésképpen a Bszt. 4. § (2) bekezdés 59. pontjában meghatározott szabályozott piac fogalomnak sem.

Ugyanakkor e tekintetben érdemes megemlíteni további az alábbi két körülményt:

Egyfelől mind a Londoni Értéktőzsde Szabályozott Piac, mind az AIM ugyanazzal a MIC kóddal rendelkezik (XLON). A MIC kód (Market Identifier Code) az ISO 10383 szabványán alapuló kód, amely a kereskedési helyszínt azonosítja (a Budapesti Értéktőzsde MIC kódja XBUD). A MIC kód azonossága ugyanakkor önmagában nem jelenti azt, hogy a Tpt. 5. § (1) bekezdés 114. pontjának e) alpontja szempontjából a Londoni Értéktőzsde Szabályozott Piac és az AIM ugyanannak lenne tekinthető, az e) pont ugyanis azt tartalmazza, hogy "[a piac] szerepel az Európai Bizottság honlapján közzétett, a szabályozott piacokról készített jegyzékben".

Másfelől a Tpt. 5. § (1) bekezdés 114. pont a) és e) alpontja között ellentmondás fedezhető fel: míg előbbi alapján piacműködtető által működtetett, illetve irányított multilaterális rendszer lehet szabályozott piac, addig, utóbbi már csak szabályozott piac fogalmat használja, úgy, hogy az a szabályozott piac, ami szerepel az Európai Bizottság (az ESMA) honlapján közzétett, a szabályozott piacokról készített jegyzékben. Felmerül tehát a kérdés, hogy mi az indoka annak, hogy egy piacnak (adott esetben multilaterális rendszernek) eleget kell tennie az a)-d) alpontokban felállított kritériumoknak, ha egyszer a jogalkotó az e) alpontban azt a feltételt szabta, hogy csak az a szabályozott piac, amit az Európai Bizottság (az ESMA) szabályozott piacként listázott. E kérdésben megfontolandó a Magyar Nemzeti Bank megkeresése és véleményének kikérése.

Javaslat: a Magyar Nemzeti Bank megkeresése és vélemény kérése arról, hogy egyfelől az, hogy a Londoni Értéktőzsde Szabályozott Piac és az AIM MIC kódja ugyanaz (XLON), másfelől az, hogy az AIM az ESMÁ-nak a multilaterális kereskedési rendszerekről készített jegyzékében fel van tüntetve, tekinthető-e úgy, hogy az AIM a Tpt. 5. § (1) bekezdés 114. pont e) alpontjában megfogalmazott kritériumnak megfelelő-e.

8.3 Az M+M státusza az Nvtv. alapján

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvtv.) 3. § (1) bekezdés a) és b) pontjai az alábbi meghatározást adják – az Nvtv. keretében értelmezett – átlátható szervezet fogalomra:

átlátható szervezet:

a) [...] az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam szabályozott piacára bevezetett nyilvánosan működő részvénytársaság,

b) az olyan belföldi vagy külföldi jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet, amely megfelel a következő feltételeknek:

ba) tulajdonosi szerkezete, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény szerint meghatározott tényleges tulajdonosa megismerhető,

bb) az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet tagállamában vagy olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, amellyel Magyarországnak a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye van,

bc) nem minősül a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerint meghatározott ellenőrzött külföldi társaságnak,

bd) a gazdálkodó szervezetben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bíró jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet tekintetében a ba), bb) és bc) alpont szerinti feltételek fennállnak;

Az Nvtv. 3. § (1) bekezdés a) pontban meghatározott fogalomnak az M+M nem tesz eleget, mert mint azt a fenti 8.2 pontban bemutattuk, az AIM nem tekinthető szabályozott piacnak.

Az Nvtv. 3. § (1) bekezdés b) pontban meghatározott kritériumokat az alábbiakban külön-külön vizsgáljuk, előrebocsátva azt, hogy ezek mindegyikének meg kell felelnie az adott szervezetnek, ahhoz, hogy az Nvtv. fogalomrendszere szerint átlátható szervezetnek minősüljön:

Ad ba) *tulajdonosi szerkezete, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény szerint meghatározott tényleges tulajdonosa megismerhető,*

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény ("Pmt.") – amelynek hatálya csak bizonyos "pénzmosás szempontjából veszélyeztetett tevékenységekre" vonatkozik – 3. § r) pontja alapján:

r) tényleges tulajdonos:

ra) az a természetes személy, aki jogi személyben vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetben közvetlenül vagy - a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:2. § (4) bekezdésében meghatározott módon⁷² - közvetve a szavazati jogok vagy a tulajdoni hányad legalább huszonöt százalékaival rendelkezik, ha a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet nem a szabályozott piacon jegyzett társaság, amelyre a közösségi jogi szabályozással vagy azzal egyenértékű nemzetközi előírásokkal összhangban lévő közzétételi követelmények vonatkoznak,

rb) az a természetes személy, aki jogi személyben vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetben - a Ptk. 8:2. § (2) bekezdésében meghatározott - meghatározó befolyással⁷³ rendelkezik,

rc) az a természetes személy, akinek megbízásából valamely üzleti megbízást végrehajtanak,

rd) [...]

re) az ra)-rb) alpontokban meghatározott természetes személy hiányában a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet vezető tisztségviselője;

Az M+M által 2013. december 10. napján kiállított nyilatkozatokból (1. sz. melléklet és 2. sz. melléklet, utóbbi a részvényesek listája) nem derül ki, hogy az M+M esetében a Pmt. fenti ra) vagy rb) pontjaiban felállított kritériumok vonatkoznak-e. Erről csak az M+M tud nyilatkozni. Amennyiben ezek a kritériumok nem vonatkoznak az M+M-re, és az rc) pont sem irányadó (ez a rendelkezésre álló információk alapján kevésbé tűnik valószínűnek), akkor a Pmt. szempontjából az M+M vezető tisztségviselőjét kell tényleges tulajdonosnak tekinteni.

Javaslat: az M+M részéről nyilatkozat beszerzése a Pmt. r) pontjával kapcsolatban, azaz a Pmt. szerinti tényleges tulajdonos beazonosítása.

⁷² Ptk. 8:2. § (4) Közvetett befolyással rendelkezik a jogi személyben az, aki a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személyben (köztes jogi személy) befolyással bír. A közvetett befolyás mértéke a köztes jogi személy befolyásának olyan hányada, amilyen mértékű befolyással a befolyással rendelkező a köztes jogi személyben rendelkezik. Ha a befolyással rendelkező a szavazatok felét meghaladó mértékű befolyással rendelkezik a köztes jogi személyben, akkor a köztes jogi személynek a jogi személyben fennálló befolyását teljes egészében a befolyással rendelkező közvetett befolyásaként kell figyelembe venni.

⁷³ Ptk. 8:8. § (2) A befolyással rendelkező akkor rendelkezik egy jogi személyben meghatározó befolyással, ha annak tagja vagy részvényese, és a) jogosult e jogi személy vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsága tagjai többségének megválasztására, illetve visszahívására; vagy b) a jogi személy más tagjai, illetve részvényesei a befolyással rendelkezővel kötött megállapodás alapján a befolyással rendelkezővel azonos tartalommal szavaznak, vagy a befolyással rendelkezőn keresztül gyakorolják szavazati jogukat, feltéve, hogy együtt a szavazatok több mint felével rendelkeznek.

Ad bb) az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, a Gazdasági Együtműködési és Fejlesztési Szervezet tagállamában vagy olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, amellyel Magyarország a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye van,

Ahogy azt a fenti 8.1 pontban bemutattuk, a BVI nem tekinthető az Európai Unió tagállamának, sem az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államnak, sem pedig a Gazdasági Együtműködési és Fejlesztési Szervezet tagállamának. Az egyetlen vizsgálendő kérdés, hogy Magyarországnak van-e a BVI-vel kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye?

Jelenleg Magyarország és a Brit Virgin-szigetek között csak a megtakarításokból származó kamatjövedelem adóztatása tekintetében van érvényben megállapodás.⁷⁴ Egyéb megállapodás, így különösen az osztalék vonatkozásában irányadó kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye, nincs hatályban. Meg nem erősített információk szerint Magyarország kormánya részéről felmerült az a törekvés, hogy kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény a BVI-vel is létrejöjjön, erre azonban egyelőre nem került sor.

A fentieket összefoglalva az M+M nem felel meg az Nvtv. 3. § (1) bekezdés bb) pontban meghatározott kritériumnak.

Ad bc) nem minősül a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerint meghatározott ellenőrzött külföldi társaságnak

A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény ("**Tao tv.**") 4. § 11. pontja szerint

11. ellenőrzött külföldi társaság: az a külföldi személy, illetve az üzletvezetés helye alapján külföldi illetőségű (a továbbiakban együtt: külföldi társaság), amelyben a külföldi társaság adóéve napjainak többségében a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint belföldi illetőségű tényleges tulajdonos⁷⁵ (a továbbiakban: részesedéssel rendelkező) van, valamint az a külföldi társaság, amelynek az adóévben elért bevételei többségében

⁷⁴ Erre a megtakarításokból származó kamatjövedelem adóztatásáról szóló 2003/48/EK tanácsi irányelvben előírt kötelezettségek végrehajtása céljából került sor, lásd 2005. évi LII. törvény VII. sz. melléklet; ez azonban a Nvtv. szempontjából nem releváns, mert ez a megtakarításokból származó kamatjövedelem adóztatásáról szól.

⁷⁵ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény ("**Szja. tv.**") 3. § 2. Belföldi illetőségű magánszemély: a) a magyar állampolgár (kivéve, ha egyidejűleg más államnak is állampolgára, és belföldön nem rendelkezik a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvényben meghatározott lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel); b) az a természetes személy, aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és a három hónapot meghaladó tartózkodáshoz való jogát az adott naptári évben - a ki- és beutazás napját is egész napnak tekintve - legalább 183 napig Magyarország területén gyakorolja; c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó letelepedett jogállású, illetve hontalan személy; továbbá d) az a)-c) pontban nem említett természetes személy, akinek da) kizárólag belföldön van állandó lakóhelye; db) létérdekei központja belföld, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel; dc) szokásos tartózkodási helye belföldön található, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel, és létérdekei központja sem állapítható meg; azzal, hogy a létérdekek központja az az állam, amelyhez a magánszemélyt a legszorosabb személyes, családi és gazdasági kapcsolatok fűzik.

magyarországi forrásból származnak, bármely esetben akkor, ha a külföldi társaság által az adóévre fizetett (fizetendő), adóvisszatérítéssel csökkentett társasági adónak megfelelő adó és az adóalap [csoportos adóalanyiség esetén a csoportszinten fizetett (fizetendő) adóvisszatérítéssel csökkentett adó és az adóalap] százalékban kifejezett hányadosa nem éri el a 10 százalékot vagy a külföldi társaság nulla vagy negatív adóalap miatt nem fizet társasági adónak megfelelő adót, bár eredménye pozitív; nem kell e rendelkezést alkalmazni, ha a külföldi társaság székhelye, illetősége az Európai Unió tagállamában, az OECD tagállamában vagy olyan államban van, amellyel Magyarországnak hatályos egyezménye van a kettős adóztatás elkerülésére és amely államban valódi gazdasági jelenléttel bír, azzal, hogy

a) valódi gazdasági jelenlétnek minősül a külföldi társaság és az adott államban lévő kapcsolt vállalkozásai által együttesen saját eszközzel és munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalókkal végzett termelő, feldolgozó, mezőgazdasági, szolgáltató, befektetői, valamint kereskedelmi tevékenység, ha az ebből származó bevételük eléri az összes bevételük legalább 50 százalékát;

b) befektetői tevékenységnek minősül a tulajdoni részesedést jelentő tartós befektetés, a hitelviszonyt megtestesítő értékpapír megszerzése, tartása és elidegenítése, valamint az adott államban az értékpapírokra, befektetési szolgáltatásokra vonatkozó jogszabályok által szabályozott, illetve a pénzügyi szolgáltatási, befektetési szolgáltatási tevékenység felügyeletét ellátó hatóság által felügyelt, illetve engedélyezett alap, társaság vagy egyéb szervezet, továbbá az adott állam illetékes hatóságának engedélyével rendelkező alapkezelő által kezelt, ugyanazon országban alapított vagy bejegyzett alap, társaság vagy egyéb szervezet befektetése, illetve tevékenysége;

c) nulla vagy negatív eredmény és adóalap esetén a külföldi állam által jogszabályban előírt társasági adónak megfelelő adó mértékének (amennyiben a külföldi állam az adóalap összegétől függően több társasági adónak megfelelő adómértéket alkalmaz, akkor a legkisebb mértéknek) kell elérnie a 10 százalékot;

d) a külföldi társaság adóéve alatt a részesedéssel rendelkező adóévének utolsó napján vagy napjáig lezárult utolsó adóévet kell érteni;

e) e rendelkezéseket önállóan alkalmazni kell a külföldi társaság székhelyétől, illetőségétől eltérő államban lévő telephelyére is;

f) e rendelkezés alkalmazásában tényleges tulajdonosnak minősül az a magánszemély, aki a külföldi társaságban közvetlenül vagy közvetve a szavazati jogok vagy a tulajdoni hányad legalább tíz százalékával vagy - a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával - meghatározó befolyással rendelkezik;

g) nem minősül ellenőrzött külföldi társaságnak a külföldi társaság, amelyben az adóév első napján már legalább öt éve elismert tőzsdén jegyzett személy vagy kapcsolt vállalkozása az adóév minden napján legalább 25 százalékos részesedéssel rendelkezik;

h) e rendelkezésben foglaltakat - az f) pont szerinti tényleges tulajdonosi jogállás közvetett fennállásának kivételével - az adózó köteles bizonyítani;

Az M+M által korábban 2013. december 10. napján rendelkezésre bocsátott, 1. sz. mellékletben (nyilatkozat) 2(b) pontjában úgy nyilatkozott, hogy az M+M nem minősül a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerint meghatározott ellenőrzött külföldi társaságnak.

Az M+M által korábban 2013. december 10. napján rendelkezésre bocsátott, 2. sz. mellékletben (részvényesek listája) név és cím alapján nem található olyan személy, amely belföldi illetőségű tényleges tulajdonosnak (részsesedéssel rendelkezőnek) lehetne tekinthető, azonban e tekintetben javasoljuk az M+M újbóli megnyilatkoztatását, különösen arra, hogy ilyen személy az M+M adóéve napjainak többségében volt-e, és hogy a Tao. tv. 4. § 11. pontjának "akkor, ha" fordulat után található további két feltétele megvalósul-e az M+M vonatkozásban.

A rendelkezésünkre álló információk alapján nem tartjuk valószínűnek, hogy az M+M vonatkozásban megvalósulna a Tao. tv. 4. § 11. pontjának másik feltétele, nevezetesen hogy az adóévben elért bevételei többségében magyarországi forrásból származnak, azonban az M+M e vonatkozásban is nyilatkozatható.

Javaslat: az M+M részéről részletes nyilatkozat beszerzése arról, hogy az M+M a Tao. tv. 4. § 11. pontja alapján nem minősül ellenőrzött külföldi társaságnak.

Ad bd) a gazdálkodó szervezetben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bíró jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet tekintetében a ba), bb) és bc) alpont szerinti feltételek fennállnak

A Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pontjának bd) feltétele csak abban az esetben irányadó, amennyiben az M+M-ben van olyan személy vagy gazdálkodó szervezet, amely az M+M-ben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bír. Ha van ilyen személy, akkor e személynek is meg kell felelnie Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont ba)-bc) alpontokban meghatározott feltételek összességének.

Javaslat: lásd következő pont.

8.4 Az M+M által korábban tett nyilatkozat

Az M+M által korábban 2013. december 10. napján rendelkezésre bocsátott, 1. sz. mellékletben (nyilatkozat) 2(c) pontját úgy lehet értelmezni, hogy van az előbbieket szerint meghatározott gazdálkodó szervezet, mert e vonatkozásban az M+M így nyilatkozott:

"a szervezetben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bíró jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet tekintetében az a-b pont szerinti feltételek fennállnak, továbbá ezen gazdálkodó szervezet az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet tagállamában vagy olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, amellyel Magyarország a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye van"⁷⁶

⁷⁶ Kiemelések az M+M részéről

Az M+M előbbi nyilatkozata azonban úgy értelmezhető, hogy csak azon *jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetre* vonatkozik, amely az M+M-ben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bír. Ez a nyilatkozat álláspontunk szerint nem értelmezhető úgy, hogy maga az M+M felelne meg az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bb) alpontjában meghatározott feltételnek vagy hogy van-e az M+M-ben ilyen mértékű tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bíró *jogi személy*, és hogy ha van, akkor ez megfelel-e az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bb) alpontjában meghatározott feltételnek.

A fentiek fényében az M+M által korábban, 2013. december 10. napján kelt, majd a Főváros rendelkezésre bocsátott nyilatkozat 1. sz. mellékletének (nyilatkozat) 2. pontjában tett azon nyilatkozat, hogy az M+M az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. b) pontja szerinti átlátható szervezetnek minősül, nem felel meg a valóságnak.

Fontos körülmény azonban, hogy a rendelkezésünkre álló információk alapján az M+M a fenti megfogalmazású nyilatkozatot, a Főváros által részére küldött, 2013. szeptember 23. napján kelt felhívás⁷⁷ és ehhez csatolt nyilatkozat-minta alapján tette, és az M+M a nyilatkozatában szó szerint vette át az utóbbi minta szövegét, amelyben a fenti szövegezés szerepel. Nincs arra vonatkozó információnk, hogy a Főváros ez utóbbi felhíváshoz csatolt nyilatkozat-mintában miért a fenti szövegezést használta. Az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pontjának (átlátható szervezet) bb), bc) és bd) alpontjai az Nvtv. hatályba lépését követően nem módosultak, azok ugyanolyan szöveggel voltak hatályban a fenti felhívás keltekor, mint jelenleg.⁷⁸

Javaslat: a Fővároson belüli egyeztetés arról, hogy miért a fenti szövegezésű nyilatkozat-mintát küldték el az M+M részére, és hogy az utóbbiban található felsorolás (a, b és c pontok) és az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. b) pontjában található felsorolás (ba, bb, bc, és bd alpontok) közötti különbségnek mi volt az indoka.

Ahogy azt a fentiekben jeleztük az M+M által tett nyilatkozat úgy értelmezhető, hogy saját maga vonatkozásban nem, hanem csak az M+M-ben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bíró *jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet* felel meg az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bb) alpontjában felállított kritériumnak. Ezen álláspontunkat arra alapozzuk, hogy az M+M által tett nyilatkozatban 2(c) pontjában az "ezen gazdálkodó szervezet" szöveg elhelyezkedéséből arra lehet következtetni, hogy az ezt követő kijelentés nem magára az M+M-re, hanem az abban több mint 25%-os tulajdonnal stb. bíró *jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet* vonatkozik. Az alábbiakban összehasonlítjuk a két szövegezést:

⁷⁷ Iktatószám: FPH066/288-3/2013

⁷⁸ Az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pontjának (átlátható szervezet) b) pontja lényegében változatlan szöveggel volt és van hatályban, azzal a különbséggel, hogy a ba) pontból 2012. június 30-i hatállyal törlésre került a "- a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével -" szöveg, az alábbiak szerint: [Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pontjának (átlátható szervezet)] b) az olyan belföldi vagy külföldi jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet, amely megfelel a következő feltételeknek: ba) ~~a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével~~ tulajdonosi szerkezetű, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény szerint meghatározott tényleges tulajdonosa megismerhető, [...]

Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont b) alpont	M+M nyilatkozat 2. pont, amely a Főváros által megküldött minta 2. pontjának szó szerinti átvétele⁷⁹
[átlátható szervezet:] az olyan belföldi vagy külföldi jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet, amely megfelel a következő feltételeknek:	"Alulírott [...] nyilatkozom, hogy az általam jegyzett gazdálkodó szervezet megfelel a következő feltételeknek, ennek alapján [az Nvtv.] 3. § (1) bek. szerinti átlátható szervezetnek minősül:
ba) tulajdonosi szerkezete, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény szerint meghatározott tényleges tulajdonosa megismerhető,	a) a szervezet tulajdonosi szerkezete , a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény szerint meghatározott tényleges tulajdonosa megismerhető ;
bb) az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet tagállamában vagy olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, amellyel Magyarországnak a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye van,	[lásd lenti c) pont "továbbá ezen gazdálkodó szervezet" fordulat utáni rész]
bc) nem minősül a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerint meghatározott ellenőrzött külföldi társaságnak,	b) a szervezet nem minősül a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerint meghatározott ellenőrzött külföldi társaságnak ;
bd) a gazdálkodó szervezetben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bíró jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet tekintetében a ba), bb) és bc) alpont szerinti feltételek fennállnak;	c) a szervezetben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bíró jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet tekintetében az a-b pont szerinti feltételek fennállnak , továbbá ezen gazdálkodó szervezet az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet tagállamában vagy olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, amellyel Magyarországnak a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye van. "

⁷⁹ A nyilatkozatban bizonyos szövegrészek vastag betűvel voltak kiemelve, ezeket a kiemeléseket megtartottunk; a vastag betűvel szedett kiemelések tehát nem a különbségekre vonatkoznak

A fenti táblázat alapján látható, hogy a nyilatkozatban az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. bb) alpontjának szövege nem szerepel önálló pontként, hanem az c) pont végére – amely az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. bd) alpontjának megfelelője – került beszúrással azzal, hogy előtte beszúrással került az "ezen gazdálkodó szervezet" szöveg is. Ahogy azt a fentiekben jeleztük, a szöveg nyelvtani értelmezése alapján arra lehet jutni, hogy az "ezen gazdálkodó szervezet" fordulat utáni kijelentés nem magára az M+M-re, hanem az abban több mint 25%-os tulajdonnal stb. bíró *jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetre* vonatkozik. Ezt erősíti meg az is, hogy "ezen gazdálkodó szervezet" fordulat sem az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont ba)-bd) alpontjában, sem a nyilatkozat a-b) pontjaiban nem jelenik meg. Továbbá, a nyilatkozat alapján, ha van közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bíró *jogi személy* (tehát nem *jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet*), akkor e vonatkozásban nincs arra vonatkozó kijelentés, hogy ez a jogi személy megfelel-e az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. bb) alpontjában támasztott elvárásnak.

Meg kell ugyanakkor jegyezni azt is, hogy az M+M is észlelhette volna azt, hogy Főváros által részére megküldött nyilatkozat-minta nem felel teljesen az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. ba)-bd) alpontjainak, és ezt jelezhetette volna, illetve tehetett volna olyan nyilatkozatot, amely ezen alpontoknak megfelel. Erre azonban nem került sor, és az M+M a felsorolás előtt általánosságban nyilatkozott arról, hogy "[az Nvtv.] 3. § (1) bekezdés 1. b) pontja szerint átlátható szervezetnek minősül: [...]". A Főváros felhívása egyébként tartalmaz egy olyan felhívást, amely szerint "[ha az M+M] átláthatóságával kapcsolatosan a csatolt nyilatkozattól eltérő állásponttal rendelkeznek, annak indokát szíveskedjenek kifejteni, majd az ezzel kapcsolatos dokumentumokat és nyilatkozatokat hiteles formában a Főváros részére átadni. A csatolt nyilatkozatot ez esetben is szíveskedjenek kitölteni és hiteles formában csatolni."

Javaslat: az M+M részéről nyilatkozat bekérése arra, hogy a fenti nyilatkozatot, azaz azt, hogy az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. b) pontja szerinti átlátható szervezetnek minősül, úgy értette-e, hogy (i) saját maga megfelel az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. bb) alpontjában felállított kritériumnak, vagy úgy, hogy (ii) csak az M+M-ben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bíró *jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet* felel meg az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. bb) alpontjában felállított kritériumnak. Utóbbi esetben az M+M nyilatkozzon arról, hogy egyáltalán van-e ilyen *jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet*, ha pedig nincs ilyen, akkor van-e olyan *jogi személy* vagy *természetes személy*, aki az M+M-ben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bír. Az M+M mindenképpen nyilatkozzon arról, hogy saját maga megfelel az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. bb) alpontjában felállított kritériumnak, következésképpen arról is, hogy az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. b) pontja alapján átlátható szervezetnek minősül-e.

8.5 Az M+M státuszával kapcsolatos következtetések összefoglalása

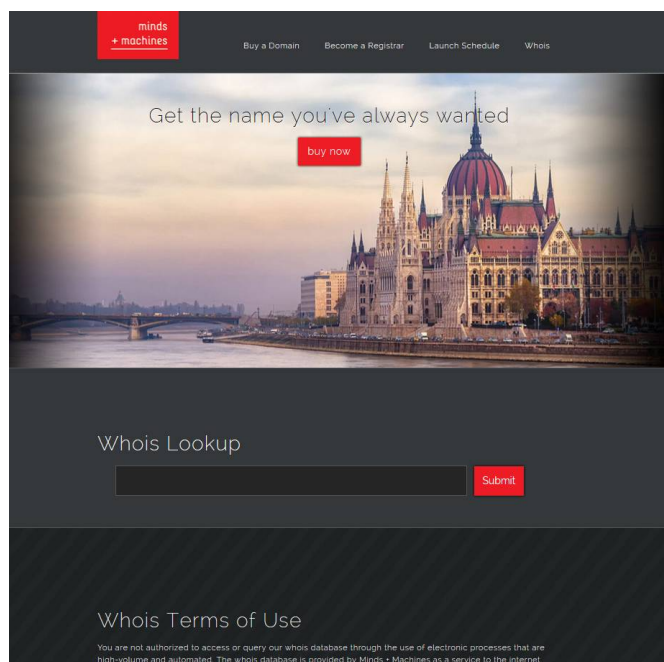
Ahogy azt a fentiekben bemutattuk, az M+M nem felel meg az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. b) pontjában meghatározott átlátható szervezet fogalomnak, mert nem teljesíti az ugyanezen pont bb) alpontjában meghatározott feltételt. Ez azonban a dotBudapest szempontjából nem releváns, tekintettel arra, hogy a dotBudapestre az Nvtv. hatálya nem terjed ki, tekintettel arra, hogy hatálya csak olyan az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető bármely vagyoni értékkel rendelkező jogosultságra

terjed ki, amelyet jogszabály vagyoni értékű jogként nevesít (Nvtv. 1. § (2) bekezdés d) pont). Mivel jelenleg nincs tudomásunk ilyen jogszabályról, ezért álláspontunk szerint a Nvtv. nem terjed ki doménekre, doménnevekre, így a <.budapest> doménre és ez alatti doménnevekre sem. Ebből következően az Nvtv. a <.budapest> domén szempontjából nem releváns, mert a hatálya nem terjed ki a <.budapest> doménre.

Abban az esetben, amennyiben a Főváros a fentiek ellenére elvárja, hogy a dotBudapest domén működtetője maradéktalanul megfeleljen a Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. b) pontjában meghatározott átlátható szervezet fogalomnak, akkor ez olyan módon valósítható meg, hogy az M+M átstrukturálja a tulajdonosi szerkezetét és olyan gazdálkodó szervezetre ruházza át a dotBudapest működtetési jogát és minden ezzel járó kötelezettséget, amely megfelel az Nvtv. fenti pontjában meghatározott átlátható szervezet fogalomnak. Ennek egy lehetséges megoldása, hogy olyan Magyarországon bejegyzett (magyarországi adóilletőségű) gazdálkodó szervezetet hoznak létre, amelynek tagjai között nincs olyan gazdálkodó szervezet, amely ezen "új" cégben közvetlenül vagy közvetetten több mint 25%-os tulajdonnal, befolyással vagy szavazati joggal bírna vagy ha van is ilyen, az megfelel az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont ba)-bc) alpontjaiban felállított kritériumoknak, így különösen annak, hogy adóilletősége az EU-ban, az EGT-ben, OECD tagállamban vagy olyan államban van, amellyel Magyarországnak a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye van (Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pont bb) alpont).

9. A <.BUDAPEST> DOMÉN STÁTUSZA AZ ICANN-NÉL

Az ICANN honlapján⁸⁰ elérhető információk szerint a <.budapest> domén delegálásra került az M+M részére a gyökér-zónába 2014. szeptember 23-án. Ez azt jelenti, hogy technikai szempontból a <.budapest> működik. Ennek egyik kézzelfogható jele, hogy konkrét tartalom érhető el a <nic.budapest> doménnevé alatt, amely egyelőre csak az M+M által feltöltött kezdőoldal látszik:

⁸⁰ <https://gtldresult.icann.org/application-result/applicationstatus/applicationdetails/1549>

A "nic" a Network Information Center rövidítése, és a bevett iparági gyakorlat szerint minden domén alatt a <nic.[domén]> az adott domén nyilvántartójának oldalára mutat.

A fenti oldalon a BUY gombra kattintva a *Minds + Machines Limited, Co.* (székhely: Harcourt Centre, Block 3, Harcourt Roa, Dublin 2, Írország; cégjegyzékszám: 516026; levelezési cím: 32 Nassau Street, Dublin 2, Írország) oldalára kerül át a látogató, ahol az M+M által akkreditált regisztrátorok felsorolása olvasható. Ezen a listán első helyen található meg *Minds + Machines Registrar Limited* (székhely: Harcourt Centre, Block 3, Harcourt Roa, Dublin 2, Írország; cégjegyzékszám: 519637). Megjegyezzük, hogy utóbbi weboldalán a "Terms" ("Feltételek") oldalon⁸¹ az van feltüntetve, hogy ez utóbbi cég cégjegyzékszám 516026, ez valószínűleg helytelen, mert ez a cégjegyzékszám a fenti céghez, a *Minds + Machines Limited, Co.* céghez tartozik. Egyebekben elérhetőségként egy USA-beli cím van megadva: Minds + Machines Registrar Limited, 3100 Donald Douglas Loop North, Santa Monica, CA 90405, United States.

A BUY gombra kattintást követve a fenti oldalakon keresztül azonban nem jutunk olyan oldalra, ahol a <.budapest> domén alá doménnevet lehetne igényelni, így a jelek szerint a regisztráció még nem indult el. A WHOIS adatbázisban való keresés sem mutatta annak jelét, hogy a <nic.budapest> doménneven kívül további doménnevek lennének elérhetőek.

9.1 A <.budapest> domén gyökér-zónába való bekerüléshez vezető korábbi lépések

Az ICANN 2012. január 12. napján nyitotta meg az új domén végződésekre való regisztrációt, azaz az igénylést. Az igénylés időszaka 2012. április 12. napján zárult le.

Az M+M 2011 során kereste meg azzal a Fővárost, hogy igényeli kívánja a <.budapest> domént, és ehhez kérte a Főváros által kiállított támogató hozzájárulást, tekintettel arra, hogy ez az ICANN által minden földrajzi névvel szemben elvárás. Az M+M az ehhez szükséges nyilatkozatot 2012. március 29. napján állította ki. Megjegyezzük, hogy ebben a nyilatkozatból nem tűnt ki egyértelműen, hogy az M+M egy Brit Virgin-szigeteken bejegyzett cég. Ugyan fel volt tüntetve, hogy "BVI társaság" (angolul: "a BVI company"), de emellett és a levélpapír fejlécén egy londoni cím volt feltüntetve. Az angol szövegben a cím "with headquarter at" (magyarul⁸² "központtal", "székhellyel") szöveg után jelent meg, azonban ez a magyar változatban nem jelent meg. Emellett szerepelt még egy cégjegyzékszám is (1412814), ami a Brit Virgin-szigeteki cégnylvántartó által adott cégjegyzékszám. Az előbb említett nyilatkozat többek között tartalmazta az alábbiakat is:

"[...] pályázatunk nyertessége esetén a domain végződéssel kapcsolatos tevékenység végzése során a fenti nevek felvételéről és használatáról szóló mindenkor hatályos jogszabályokban, így különösen Budapest Főváros Önkormányzata erről szóló rendeletében foglalt előírásokat, követelményeket, rendelkezéseket betartom és betartatom.

⁸¹ <https://www.mindsandmachines.com/terms>

⁸² Az Ország-Magay-Futász-Kövecses Angol-Magyar Szótár (Akadémiai Kiadó, 1999, Budapest) szerint a "headquarters" szó magyar fordítása a következő: 1. kat főhadiszállás, parancsnokság 2. gazd központ, székhely, székház [cége]

Vállalom továbbá, hogy az ICANN-nel megkötendő regisztrációs szerződés tartalmát [helyesen: a Nyilvántartói Szerződés megkötését követően]⁸³ a fenti domain végződésekkel kapcsolatos tevékenységemből keletkező bevételek legalább 35%-át Budapest Főváros Önkormányzatának juttatom, az értékesítéssel kapcsolatos piaci politikámat, az értékesítési feltételeket, előírásokat Budapest Fővárosi Önkormányzatával egyeztetem és ennek érdekében a fenti domain végződésekkel kapcsolatos tevékenység megkezdése előtt megállapodást kötök Budapest Főváros Önkormányzatával.

Tudomásul veszem, hogy a fenti nyilatkozatban vállalt kötelezettségek nem teljesítése esetén Budapest Főváros Önkormányzata visszavonhatja a fenti domain nevek létrehozására irányuló támogatói nyilatkozatát."⁸⁴

A fentiekkel kapcsolatban érdemes kiemelni az alábbiakat:

- a) az M+M vállalta, hogy betartja az irányadó jogszabályokban foglalt előírásokat, így különösen a „Budapest” név felvételéről és használatáról szóló 59/1994. (IX. 14.) Főv. Kgy. rendeletet;
- b) az M+M vállalta, hogy a <.budapest> alatti doménnevek az értékesítésével kapcsolatos piaci politikáját, az értékesítési feltételeket, előírásokat Fővárossal egyezteti;
- c) az M+M vállalta, hogy a tevékenység megkezdése előtt megállapodást köt a Fővárossal;
- d) az M+M tudomásul vette, hogy a nyilatkozatban vállalt kötelezettségek nem teljesítése esetén a Főváros visszavonhatja a támogatói nyilatkozatát;
- e) a nyilatkozatban a bevételek megosztásával kapcsolatban a Főváros részére juttatandó hányad nincs egyértelműen meghatározva, csak az szerepel ott, hogy *"a bevételek legalább 35%-át Budapest Főváros Önkormányzatának juttatom"*⁸⁵.

Ad a) – Jelenleg az 59/1994. (IX. 14.) Főv. Kgy. rendelet nem tartalmaz részletes rendelkezéseket (legalábbis a jelen Projekt szempontjából nézve), csak annyit, hogy a regisztrációs szolgáltatást nyújtó köteles hozzájárulást kérni.

Ad b) – A rendelkezésünkre álló információk szerint az M+M részéről egyelőre nem került sor arra, hogy az a <.budapest> alatti domén nevek az értékesítésével kapcsolatos piaci politikáját, az értékesítési feltételeket, előírásokat Fővárossal egyeztessen. Az M+M ugyan megküldte a Főváros részére a <.budapest> domén működtetésére vonatkozó részletesebb megállapodás tervezetét ("Megállapodás" / "City Registry Services Agreement" című dokumentum), azonban ennek aláírásra nem került sor. A rendelkezésünkre álló információk szerint erre azért nem került sor, mert a Főváros részéről nem találták ezt megfelelően részletesnek, olyannak, amely minden vagy legalábbis a felmerülő lényeges kérdések többségét rendezné.

⁸³ Lásd angol szöveg: "I undertake further that after concluding a Registry Agreement with ICANN [...]"

⁸⁴ Kiemelések tőlünk

⁸⁵ Kiemelés tőlünk

Ad c) – Az M+M vállalta, hogy a tevékenység megkezdése megállapodást köt a Fővárossal. Ezt a fenti b) pontban leírt vállalással együtt úgy lehet értelmezni, hogy a az M+M vállalta a részletes szerződés megkötését, amely előtt vagy azzal párhuzamosan vállalta, hogy az értékesítésével kapcsolatos piaci politikáját, az értékesítési feltételeket, előírásokat ismerteti a Fővárossal, és ebben együttműködik a Fővárossal. A rendelkezésünkre álló információk szerint erre egyelőre nem került sor.

Ad d) – Az M+M tudomásul vette, hogy a nyilatkozatban vállalt kötelezettségek nem teljesítése esetén a Főváros visszavonhatja a támogató nyilatkozatot. A nyilatkozat azonban nem rendezi azt, hogy ebben az esetben hogyan kell eljárni, így különösen azt, hogy a feleknek ilyen esetben milyen felelőssége van egymással szemben, hogyan számolnak el egymással, költségeinek megtérítésére igényt tarthat-e az M+M és ha igen, akkor milyen feltételekkel.

Ad d) – A bevételek megosztásának hányada nincs egyértelműen meghatározva, csak az szerepel a nyilatkozatban, hogy az M+M a bevételek legalább 35%-át juttatja a Fővárosnak. A legalább szó miatt ez lehet 35%, 40%, 50%, de akár 90% is, tehát a megosztás nincs egyértelműen meghatározva. A rendelkezésünkre álló információk alapján a Főváros és az M+M között a bevételek megosztása tekintetében ennél konkrétabb megállapodás nem jött létre. Ennek jogi jelentőségét lást a lenti 10.1. pontban.

Ezt követően a Főváros 2012. április 4. én kiállította az M+M részére a támogató hozzájárulást. Ebben a nyilatkozatban az M+M neve mellett szintén a fenti londoni cím jelenik meg, valamint a fenti cégjegyzékszám. Ebben a nyilatkozatban a "BVI társaság" fordulat nem jelenik meg, nincs egyértelmű utalás arra, hogy az M+M egy a Brit Virgin-szigeteken bejegyzett szervezet. Ez a nyilatkozat továbbá tartalmazza az alábbiakat is:

"A nevezett domain végződések bevezetése támogatásának célja, hogy Budapest lakossága, illetve a Budapesttel más módon kapcsolatban állók, egyéb feltételeknek való megfelelésük esetén rendelkezhessenek domain nevekkkel, ezért Budapest Főváros Önkormányzata szorosan együttműködik a pályázóval e célok megvalósításában.

Budapest Főváros Önkormányzata támogatja a pályázatot és tudomásul veszi, hogy ha a pályázat sikeresen zárul, a fent megnevezett szerződést regisztrációs szerződést köthet az ICANN-nel."⁸⁶

Az alábbiakra hívjuk fel a figyelmet:

- a) látható, hogy a Főváros már 2012 márciusában jelezte, hogy az M+M-mel szorosan együtt kíván működni a célok megvalósítása érdekében;
- b) a Főváros tudomásul vette, hogy ha a pályázat sikeres, akkor az M+M regisztrációs szerződést (helyesen nyilvántartói szerződést) köthet az ICANN-nel;
- c) a Főváros támogató nyilatkozatának címzettje valójában nem az M+M, hanem az ICANN.

⁸⁶ Kiemelések tőlünk

Ad a) – ez megerősíti az M+M nyilatkozatában foglaltakat, amelyek az M+M és a Főváros közötti együttműködéssel kapcsolatosak.

Ad b) – tekintettel arra, hogy a Főváros tudomásul vette, hogy ha a pályázat sikeres, akkor az M+M regisztrációs szerződést (helyesen nyilvántartói szerződést) köthet az ICANN-nel, a Főváros nem tudja vitatni annak jogosságát, hogy az M+M a nyilvántartói szerződést megkötötte az ICANN-nel.

Ad c) – habár a Főváros támogató nyilatkozatán nem szerepel címzés, ennek a címzettje valójában nem az M+M, hanem az ICANN volt, hiszen ez a dokumentum szükséges volt ahhoz, hogy az ICANN az M+M igénylését továbbengedje. Ennek jogi jelentőségét lást a lenti 10.1. pontban.

Az ICANN honlapjára az M+M által a <.budapest> doménre benyújtott igénylés dokumentációja 2012. június 13. napján került fel. Ezt követően indult meg a pályázat ICANN általi első körös értékelése (Initial Evaluation, IE). Az ICANN az első körös értékelés eredményét 2013. május 24. napján tette közzé⁸⁷. Ebben tájékoztatta az M+M-et, hogy a <.budapest> doménre benyújtott igénylése a megszabott feltételeknek eleget tesz.

Az első körös értékelés során, valamint azt követően 2013. január 18. és 2013. szeptember 13. között 7 módosítást történt az igénylés dokumentációjában, ezek a ICANN honlapján⁸⁸ hozzáférhetőek. A végleges dokumentáció szintén hozzáférhető az ICANN honlapján⁸⁹.

9.2 Az M+M által az ICANN-hoz benyújtott pályázati anyag

Az M+M által az ICANN-hoz benyújtott végleges pályázati dokumentáció az ICANN honlapján⁹⁰ hozzáférhető. A rendelkezésünkre álló információk alapján ennek tartalmát az M+M nem egyeztetette a Fővárossal, annak ellenére, hogy a Főváros által az M+M részére megküldött, 2013. szeptember 23. napján kelt felhívásban⁹¹ a Főváros ezt kifejezetten kérte:

"A hozzájáruló nyilatkozat kiadása előtt Önök kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek, melyben vállalták, hogy az ICANN-nel kötendő regisztrációs szerződés tartalmát Budapest Főváros Önkormányzatával egyeztetik. Erre tekintettel kérjük, hogy a teljes pályázati dokumentációt (többek között a pályázati kiírást és a benyújtott pályázatot) a regisztrációs szerződés megkötése előtt magyar nyelvű fordításban juttassák el Budapest Főváros Önkormányzatának. A fordítások megérkezése után a Fővárosi Önkormányzat megjelöli azokat a dokumentumrészeket, amelyekről a későbbiekben esetlegesen hiteles fordítást kér "

A pályázati dokumentáció nagy része olyan általános jellegű információkat tartalmaz, amelyet az M+M más domének pályázati anyagában is felhasznált, ezek többek között az M+M által használt elosztott rendszereket írják le, illetve általános információkat tartalmaznak. A pályázati dokumentációból az alábbiakat érdemes kiemelni:

⁸⁷ <http://newgtlds.icann.org/sites/default/files/ier/f3T5ufeSpeThAJezaxezuDtE/ie-1-1037-50753-en.pdf>

⁸⁸ <https://gtldresult.icann.org/application-result/applicationstatus/applicationchangehistory/1549>

⁸⁹ <https://gtldresult.icann.org/application-result/applicationstatus/applicationdetails/1549>

⁹⁰ <https://gtldresult.icann.org/application-result/applicationstatus/applicationdetails/1549>

⁹¹ Iktatószám: FPH066/288-3/2013

- a) a regisztrációs szerződés (amely az ICANN által akkreditált regisztrátorok és a <.budapest> domén alá domén nevet igénylők között jön létre), a ICANN, a WIPO és egyéb nemzetközi előzményeknek és mintáknak fog megfelelni, és tartalmazni fogja az alábbiakat:
 - a. Acceptable Use Policy ("AUP"), amely a <.budapest> domén alatti domén nevek használati szabályait rögzíti;
 - b. Privacy and Whois Policy, amely az adatvédelemre és a <.budapest> domén alatti domén nevek használóinak adatainak nyilvánosságára vonatkozik;
 - c. Registrar-Registry Agreement (a Nyilvántartó, azaz az M+M, és a regisztrátorok közötti szerződés), amely a regisztrátorok kötelezettségeit tartalmazza;
 - d. Naming Policy, amely a tiltott, blokkolt vagy visszatartott neveket tartalmazza (részletesen lásd 18(c) pont).
- b) a <.budapest> domén alá bárki igényelhet domén nevet, azaz az igénylés nem lesz budapesti, magyarországi vagy európai uniós illetőséghez kötve (részletesen lásd 18(c) pont) – megjegyezzük, hogy jelenleg a közvetlenül <.hu> domén alá főszabály szerint csak magyarországi vagy európai uniós illetőséggel bíró személyek regisztráltathat doménnevet;
- c) a sunrise időszak, valamint a landrush időszakban, ha ugyanarra a doménnévre több igénylés érkezik, akkor ezeket az M+M aukció keretében fogja értékesíteni;
- d) a fenti időszakokban az M+M elérhetővé fogja tenni az ICANN által elvárt alternatív vitarendezési eljárásokat (UDRP és URS) – ezekkel kapcsolatban az alábbiakat érdemes megjegyezni:
 - a. a Uniform Domain-Name Dispute-Resolution Policy (UDRP) egy bevett alternatív vitarendezési eljárás, amely visszaélészerű doménnév igénylés, illetve használat során alkalmazható arra, hogy az adott doménnév visszavonásra vagy átruházásra kerüljön. Az UDRP több pontban eltér a jelenlegi <.eu> és az utóbbin alapuló <.hu> alternatív vitarendezési eljárástól; a legfőbb eltérések az alábbiak:
 - i. az UDRP alapján csak védjegyek jogosultjai indíthatnak eljárást, míg a <.eu> és a <.hu> vitarendezési eljárás alatt nem csak védjegyek jogosultjai, de egyéb jogosultak is (pl. kereskedelmi nevek, cégjelzések, cégnevek, családnevek, védett irodalmi és művészeti alkotások megkülönböztető címeinek jogosultjai) indíthatnak eljárást – a UDRP alatt tehát korlátozottabb azok köre, akik igényt érvényesíthetnek;
 - ii. az UDRP alapján a jogalapon (védjegy) túl bizonyítani kell mind a jog vagy jogos érdek hiányát az igénylő oldalán, mind azt, hogy az igénylő azt rosszhiszeműen igényelte és rosszhiszeműen használta; ezzel szemben a <.eu> és a <.hu> vitarendezési eljárás alatt az előbbi két feltétel közül elég egyiket bizonyítani (jog vagy jogos érdek hiánya vagy rosszhiszemű igénylés vagy használat), továbbá

utóbbi feltétellel kapcsolatban elég vagy a rosszhiszemű igénylést vagy a használatot bizonyítani – ezek könnyebbé tehetik a döntést az igényt érvényesítő számára;

- b. a Uniform Rapid Suspension System (URS) a UDRP-t tulajdonképpen kiegészítő új alternatív vitarendezési megoldás, amely alapján az egyértelműen védjegyjogokat sértő módon (rosszhiszeműen) használt domén nevek felfüggesztését lehet elérni;
- c. a pályázati dokumentáció nem tér ki arra, hogy az alternatív vitarendezési eljárások esetén mely szerv lesz a vitarendezési szolgáltató – UDRP esetében jelenleg ilyen szolgáltató többek között a genfi székhelyű WIPO Arbitrációs és Mediációs központja⁹² és a prágai székhelyű Cseh Köztársaság Választottbírósa⁹³, a <.eu> esetében az előbb is említett Cseh Köztársaság Választottbírósa, a <.hu> esetében pedig az Infomediátor⁹⁴;
- e) a <.budapest> alá ékezetes és egyéb, a latin ábécében nem szereplő karakterekből álló domén neveket (internationalized domain names, IDNs) is lehet majd igényelni (26. és 44. pontok);
- f) az M+M blokkolni fogja bizonyos földrajzi megjelölésekre vonatkozó domén neveket (22. pont);
- g) az M+M az nyilvántartói funkciókkal összefüggésben keletkezett adatokat lehetővé fogja helyezni az NNC Group nevű szolgáltatónál⁹⁵, továbbá havonta jelent az ICANN felé (23. pont);
- h) az M+M a saját elosztott nyilvántartói rendszerét (shared registration system, SRS) fogja használni, amelynek neve Espresso. Az M+M már korábbról fogva működteti a <.fm> végződést, és az Espresso-t az így összegyűjtött tapasztalatok alapján dolgozta ki (22., 23. és 31. pontok);
- i) a <.budapest> alatti domén nevek életciklusa lényegében meg fog felelni az ismert életciklusoknak: igénylés, delegáció, megújítás/megszűnés; lesz lehetőség a domén nevek átruházására, valamint lesz sunrise és landrush időszak (27. pont);
- j) a visszaélésérő, jogsértő stb. doménnév használat ellen különböző megoldások fognak rendelkezésre állni, amelyek az ICANN által elvárt vagy javasolt megoldásokat jelentik (28. és 29. pontok);
- k) az adatokat tároló szerverek Londonban, az USA-ban és Indiában kerülnek elhelyezésre (34. pont);
- l) az M+M az alábbi terveket, illetve elvárásokat állította fel a dotBudapesttel kapcsolatban a pályázati dokumentációban:

⁹² <http://www.wipo.int/amc/en/domains/>

⁹³ Teljes nevén a Cseh Köztársaság Gazdasági Kamarája és a Cseh Köztársaság Agrárkamarája mellett működő választottbírósa, <http://www.adr.eu/>

⁹⁴ <http://www.infomediator.hu/>

⁹⁵ <https://www.nccgroup.trust/en/our-services/software-escrow-and-verification/registry-data-escrow/>

- a. az M+M 225.000 USD-t különített el a domén működtetésének beindítására;
- b. a regisztráció beindulása után a <.budapest> domén a bevételekből fogja eltartani magát;
- c. a sunrise időszakban egy domén igénylésének nagykereskedelmi díja (tehát az a díj, amelyet az M+M fizettet a regisztrátorokkal) 250 USD (kb. 70.000,- Ft) lesz, míg a landrush időszakban ez a díj 100 USD (kb. 28.000,-Ft) lesz, míg az ezt követő nyílt regisztráció időszakában a díj 20 USD (kb. 5.600,- Ft) lesz. Ha a sunrise és a landrush előtt egy doménnévre több igénylés érkezik, akkor az M+M aukciót fog tartani, amely során a magasabb összeget ígérő igénylő részére kerül majd delegálásra az adott doménnév;
- d. az M+M a sunrise időszakban 5.150 igénylésből kb. 1,3 millió USD bevételre számít; a landrush során 15.750 igénylésből kb. 1,6 millió USD bevételre számít; a landrush-t követő nyílt regisztráció során az első évben 18.000 igénylésből kb. 360.000 USD bevételre számít;
- e. az M+M tervezi, hogy bizonyos keresett neveket prémium nevekként értékesít, aukció keretében, ahol az átlagos árat 1.000 USD-re (280.000,- Ft) kalkulálja. Az ilyen nevek számát 3.000 darabra teszi, és ezekből ennek megfelelően kb. 3 millió USD bevételre számít.
- f. az M+M a nagykereskedelmi díjait évente 7%-kal tervezi emelni;
- g. a fenti díjak nagykereskedelmi díjak, a kiskereskedelmi díjat, amelyeket a regisztrátorok érvényesítenek az igénylőkkel szemben várhatóan kb. 5-20%-kal magasabbak lesznek (ezeket a regisztrátorok saját árazási politikájuk keretében határozzák majd meg);
- h. az M+M 1-2 fős stábbal kalkulál a beindításra és az első évre, amely Budapesten fog dolgozni; az első éves marketing költséget 60.000 USD-re teszik, az egyéb kiadásokat 128.533 USD-re. Az M+M azt is feltüntette, hogy a kedvezményekkel, akciókkal és közvetítők díjaival csökkentett bruttó árbevétel 35%-át a Főváros részére juttatja.

9.3 Az ICANN és az M+M között megkötött, a <.budapest> doménre vonatkozó Nyilvántartói Szerződés

Az M+M 2013. november 21. napján kötötte meg az ICANN-nal a Nyilvántartói Szerződést (Registry Agreement, RA). Az ICANN honlapján⁹⁶ a Nyilvántartói Szerződés (és annak módosításai) hozzáférhetőek, igaz nem aláírt formában. A Nyilvántartói Szerződés az ICANN által meghatározott mintaszerződésen alapul. A Nyilvántartói Szerződés legfontosabb rendelkezései az alábbiak:

- a) a <.budapest> domén alá domén nevek, pl. <varoshaza.budapest>, 1 és 10 év közötti időtartamra lesznek bejegyezhetőek, majd a lejáratot követően ugyanilyen időtartamra lesznek megújíthatóak, tetszőleges számban (RA 2.10(a) pont);

⁹⁶ <https://www.icann.org/resources/agreement/budapest-2013-11-21-en>

- b) a Nyilvántartói Szerződés a hatályba lépésének napját (2013. november 21.) követő 10 éves határozott időre jött létre az ICANN és az M+M között. A szerződés hatálya automatikusan meghosszabbodik újabb és újabb 10 éves időszakra, kivéve, ha az M+M lényeges szerződéskövetett el (RA 4.1 és 4.2 pontok);
- c) a Nyilvántartói Szerződést az ICANN és az M+M is felmondhatja lényeges szerződésszegés miatt (RA 4.3 és 4.4 pontok);
- d) a Nyilvántartói Szerződést az M+M "rendes" felmondással is felmondhatja 180 napra előre (RA 4.4(b) pont);
- e) a Nyilvántartói Szerződést meghosszabbodás nélküli lejárát vagy felmondás miatti megszűnés esetén történő megszűnés esetén az ICANN vagy az ICANN által kijelölt nyilvántartó részére az M+M-nek át kell adni minden olyan információt, amely a <.budapest> domén további működtetéséhez szükséges (RA 4.5 pont);
- f) az M+M által az ICANN-nak fizetendő díjak főszabály szerint az alábbiak: negyedévente esedékes 6.250 USD összegű fix díj, és doménnév tranzakciók (regisztráció, megújítás) után járó tranzakciós díj, amelynek összege USD 0,25 tranzakciónként (utóbbi elszámolása is negyedévente történik). A tranzakciós díj ugyanakkor egészen addig nem esedékes, amíg egy negyedévben (vagy egy évet tekintve egy negyedévre elosztott átlagban) nem történt meg legalább 50.000 tranzakció (RA 6.1 pont). Továbbá, az M+M-nek fizetnie kell az ICANN részére a vitarendezés szolgáltatással kapcsolatban is díjakat: 5.000 USD fix egyösszegű díj és 0,25 USD a sunrise (napfelkelte) időszakban (amikor a <.budapest> domén alá még nem nyílt a regisztráció, hanem csak bizonyos előjogokkal rendelkező személyek tudnak igénylést benyújtani) tranzakciónként. Ugyanez az összegű díj esedékes akkor is, ha a sunrise időszak után olyan doménnévre érkezik igénylés, amely előzetesen be volt jelentve a Védjegy Elszámolóházba⁹⁷ (RA 6.4 pont)
- g) sem az ICANN, sem az M+M nem jogosult jogait vagy szerződést a másik fél előzetes írásos jóváhagyása nélkül másra átruházni. A szolgáltatás szempontjából kritikus funkciók kiszervezése, vagy ezekben a jogosult megváltozása átruházásnak minősül (RA 7.5);
- h) az M+M a szerződést az ICANN hozzájárulása nélkül is átruházhatja egy kizárólagos tulajdonában álló leányvállalatára, vagy tulajdonosára vagy utóbbi által kizárólagosan tulajdonolt másik leányvállalatra, bármelyik esetben akkor, ha az alávetette magát a Nyilvántartói Szerződés rendelkezéseinek; vagy egy olyan másik nyilvántartóra, amely az ICANN-nal nyilvántartói szerződést kötött, és amely megfelel ezen nyilvántartói szerződés rendelkezéseinek (RA 7.5(f) pont);
- i) a Nyilvántartói Szerződés nem keletkeztet tulajdonjogot (szellemi alkotáshoz fűződő kizárólagos jogot) az M+M részére a <.budapest> domén vonatkozásban;
- j) a Nyilvántartói Szerződés 2. sz. specifikációja szerint az M+M-nek bizonyos időközönként letétbe kell tennie minden a <.budapest> doménnel kapcsolatos adatot is információt; ennek célja, hogy a Nyilvántartói Szerződés megszűnése esetén a domén működtetése folytatható legyen az ICANN vagy egy általa kijelölt nyilvántartó által (RA, 2. sz. specifikáció);

⁹⁷ <http://www.trademark-clearinghouse.com>

- k) a Nyilvántartói Szerződés 3. sz. specifikációja szerint az M+M-nek havonta meghatározott tartalmú riportokat kell küldenie az ICANN felé, amely többek között tartalmazza a regisztrált és megújított domének számát is (RA 3. sz. specifikációja);
- l) a Nyilvántartói Szerződés 7. sz. specifikációja tartalmazza a vitarendezési megoldásokra vonatkozó alapvető rendelkezéseket (RA 7. sz. specifikációja);
- m) a Nyilvántartói Szerződés 8. sz. specifikációja szerint az M+M-nek megfelelő pénzügyi háttérrel kell biztosítania a kritikus nyilvántartói funkciók működtetésre azt követő három éves időszakra, hogy a Nyilvántartói Szerződés megszűnik, annak első öt évére; ezt követően a szerződés öt és hat éve között egy éves időszakra megfelelő pénzügyi háttérrel kell biztosítania; erre bankgarancia vagy letét útján kerülhet sor, úgy, hogy a kedvezményezett az ICANN mint (RA 8. sz. specifikációja);
- n) a Nyilvántartói Szerződés 11. sz. specifikációja tartalmazza az M+M által tett közérdekű vállalásokat, így többek között azt, hogy az M+M az igénylőkre vonatkozó szabályzatokat folyamatosan elérhetővé teszi, ezeket az igénylők részére kötelezővé teszi, hatóságokkal együttműködik, a jogsértő módon használt domén nevek ellen fellép, 60 napos sunrise időszakot biztosít, bizonyos földrajzi és egyéb neveket blokkol, vitarendezési megoldásokat vezet be (RA 11. sz. specifikációja);
- o) a Nyilvántartói Szerződés nem határozza meg, hogy milyen jog alatt jött létre, tekintettel azonban arra, hogy az ICANN az UCA Kalifornia államában bejegyzett non-profit szervezet, valószínűleg e jog alapján kell elbírálni. A szerződő felek között keletkező esetleges vitás esetekre a felek a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara (ICC) Nemzetközi Választottbíróóságát kötötték ki, azzal, hogy az eljárásra Los Angelesben (USA) kerül sor. Amennyiben rendes bíróság előtt kerülne sor perindításra, akkor ennek kizárólagos helyszíne szintén Los Angeles (USA) (RA 5.2 pont).

10. A FŐVÁROS ÁLTAL TETT HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT MEGÍTÉLÉSE

A Főváros által 2012. április 4. napján tett támogató hozzájárulás az ICANN által a geo gTLD-ék esetében elvárt kötelező lépés volt. E nélkül az ICANN nem fogadta volna el az M+M pályázatát.

A fenti 9.1 pontban jeleztük, hogy a támogató hozzájárulás kiállítására milyen körülmények között került sor, és hogy ezzel kapcsolatban az M+M milyen nyilatkozatokat és vállalásokat tett.

10.1 Főváros támogató hozzájárulásának (elő)szerződés jellege

Az M+M magyar jogi képviselője, dr. Benkó Ádám ügyvéd által 2013. február 3-i keltezéssel ellátott levélben többek között azt jelezte, hogy az M+M álláspontja szerint a Főváros támogató hozzájárulása tulajdonképpen szerződésnek tekinthető, és erre tekintettel a <.budapest> domén működtetésének beindításához nincs szüksége arra, hogy a Fővárossal részletes szerződést kössön.

Álláspontunk szerint a fenti érvelés nem megalapozott, mert – ahogyan a fenti 9.1 pontban bemutattuk – éppen maga az M+M vállalta, hogy a részletes szerződést megkötöti. Ugyanakkor nem zárható ki, hogy adott esetben egy bíróság olyan

következtetésre jutna, hogy az M+M által kiállított, 2012. március 29. napján kelt kötelezettségvállaló nyilatkozat és a Főváros által kiállított, 2012. április 4. napján kelt támogató hozzájárulás együtt értékelhető úgy is, hogy az tartalmaz minden lényeges szerződéses kikötést, és ezáltal a szerződés a Főváros és az M+M között létrejött (részletesen lásd alább).

Tekintettel arra, hogy a fenti nyilatkozatok 2012-ben jöttek létre, ezekre a régi Ptk. (1959. évi IV. törvény) alkalmazandó. A régi Ptk. 208. §-a (előszerződés) az alábbiakat tartalmazza

208. § (1) A felek megállapodhatnak abban, hogy későbbi időpontban egymással szerződést kötnek (előszerződés). Az előszerződést a szerződésre előírt alakban kell megkötni. Az előszerződés alapján a felek kötelesek a szerződést megkötni.

(2) Jogszabály előszerződés kötését kötelezővé teheti.

(3) A szerződés megkötésének elmaradása esetén a bíróság bármelyik fél kérelmére a szerződést létrehozhatja és tartalmát megállapíthatja. A bíróság a szerződést akkor is létrehozhatja, ha az előszerződés a szerződés lényeges kérdéseiben való megállapodást nem tartalmazza, feltéve, hogy a nemzetgazdaság és a felek érdekeinek figyelembevételével, a felek tárgyalásai, korábbi szerződései és az eset összes körülményei alapján a szerződés tartalma meghatározható.

(4) A bíróság a szerződést kivételesen az előszerződésben megállapított feltételek módosításával is létrehozhatja, ha ezt nemzetgazdasági érdek vagy a felek különös méltánylást érdemlő érdeke indokolja.

(5) A szerződés megkötését bármelyik fél megtagadhatja, ha bizonyítja, hogy az előszerződés létrejötte után beállott körülmény folytán a szerződés teljesítésére nem képes, illetőleg a szerződés megkötése nemzetgazdasági érdeket sértene, vagy ha e körülmény alapján a szerződés megkötése után elállásnak vagy felmondásnak lenne helye.

(6) Az előszerződésre egyébként az annak alapján megkötendő szerződésre vonatkozó szabályok megfelelően irányadók.

Tehát ha az M+M azzal érvel, hogy a fenti nyilatkozatok előszerződésnek minősülnek, akkor bíróságtól kell kérnie a szerződés létrehozatalát. Ezt nem tartjuk valószínűnek, mert az M+M nem érdekelt egy hosszabb bírósági eljárásban, de nem lehet teljes bizonyossággal kizárni.

Amennyiben az M+M azzal érvel, hogy a fenti nyilatkozatok szerződésnek minősülnek, és nincs szükség további szerződéskötésre (az M+M jogi képviselője által tett nyilatkozat alapján valószínűbb, hogy ezzel érvelnének), akkor a régi Ptk. 205. §-a (a szerződési akarat és kifejezése) alkalmazandó:

205. § (1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

(2) A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

(3) A felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

Álláspontunk szerint az M+M által kiállított, 2012. március 29. napján kelt kötelezettségvállaló nyilatkozatban található kijelentés, miszerint *"a fenti domain végződésekkal kapcsolatos tevékenység megkezdése előtt megállapodást kötök Budapest Főváros Önkormányzatával"*, úgy értelmezendő, hogy az M+M maga is úgy értékelte, hogy az értékesítési kapcsolatos piaci politikája, az értékesítési feltételek és előírások olyan lényeges kérdések, amelyekben a felek később kívánnak megállapodni, következésképpen ezekben a lényeges kérdésekben a felek nem állapodtak meg, így a szerződés nem jött létre. Nem zárható ki ugyanakkor teljes bizonyossággal, hogy a bíróság ugyanígy értékelné a körülményeket és ugyanerre a következtetésre jutna.

Ahogy azt a fenti 9.1 pontban jeleztük, az M+M a Főváros részére a bevételekből juttatandó hányad vonatkozásban csak arról nyilatkozott, hogy a bevételek *legalább 35%-át* juttatja a Fővárosnak. A rendelkezésünkre álló információk alapján a Főváros és az M+M között a bevételek megosztása tekintetében ennél konkrétabb megállapodás nem jött létre. Álláspontunk szerint a bevételek megosztásának konkrét hányada (35%, 40%, 50% vagy 90%) nagy valószínűséggel lényeges kérdéseknek minősül, és ezért ebben a felek nem állapodtak meg, következésképpen szerződés nem jött létre.

A fenti 9.1 pontban szintén jeleztük, hogy a Főváros támogató nyilatkozatán nem szerepel címzés, ennek a címzettje valójában nem az M+M, hanem az ICANN volt. Ezt úgy is lehet értelmezni, hogy a Főváros támogató nyilatkozata nem az M+M kötelezettségvállaló nyilatkozásában tett "ajánlat" elfogadása, hanem egy önálló nyilatkozat, következésképpen azt nem lehet az M+M ajánlatának elfogadásaként értékelni. Ezzel kapcsolatban a régi Ptk. 213. §-ára utalunk:

213. § (1) A szerződés jelenlevők között abban az időpontban jön létre, amikor az ajánlatot elfogadják, távollevők között pedig akkor, amikor az elfogadó nyilatkozat az ajánlattevőhöz megérkezik.

(2) Az ajánlattól eltérő tartalmú elfogadást új ajánlatnak kell tekinteni.

(3) Ha a szerződés távollevők között jön létre, a szerződés létrejöttének helye az ajánlattevő lakóhelye, illetve székhelye (telephelye).

10.2 Az M+M esetleges kártérítési igénye a Fővárossal szemben

Abban az esetben, amennyiben a Főváros az M+M-mel a részletes szerződést végül nem kötne meg, illetve a támogató hozzájárulását visszavonná, akkor az M+M valószínűsíthetően kártérítési igénnyel lépne fel a Fővárossal szemben. A követelés jogalapja nagy valószínűséggel bízattási kár, szerződésen kívüli károkozás vagy a szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettség megsértése (culpa in contrahendo) miatt lépne fel.

Ezekre a régi Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, tekintettel az új Ptké. (2013. évi CLXXVII. törvény) alábbi rendelkezésére:

23. Felelősség szerződésen kívül okozott kárért (A Ptk. 6:518-6:564. §-ához)

54. § A Ptk. szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre, valamint a kártalanításra vonatkozó rendelkezéseit a hatálybalépését követően tanúsított károkozó magatartás - ideértve a mulasztást is - esetén kell alkalmazni. A Ptk. hatálybalépése előtt megkezdődött, folyamatosan tanúsított károkozó magatartásra akkor is a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a károkozó magatartás befejezése, illetve a károk bekövetkezése a Ptk. hatálybalépése utáni időpontra esik.

10.2.1 Bízattási kár

A régi Ptk. 6. §-a szerint

6. § A bíróság a kárnak egészben vagy részben való megtérítésére kötelezheti azt, akinek szándékos magatartása más jóhiszemű személyt alapos okkal olyan magatartásra indított, amelyből őt önhibáján kívül károsodás érte.

Ebben az esetben az M+M-nek az alábbiakat kell bizonyítania:

- a) A Főváros szándékosan járt el, amikor a szerződést végül nem kötötte meg vagy a támogató hozzájárulást visszavonta;
- b) az M+M jóhiszemű volt;
- c) az M+M alapos okkal bízott abban, hogy a szerződést a Főváros a szerződést meg fogja kötni és ezért a <.budapest> doménre az ICANN-hoz az igénylést beadhatja és az előkészületeket megkezdheti;
- d) az M+M-et önhibáján kívül érte károsodás;
- e) az M+M-et érte károsodás, és ezt számszerűsíteni kell.

A fenti feltételek közül kétséges, hogy a b) és a d) feltételt tudná-e bizonyítani az M+M, tekintettel a fenti 8.4 pontban kifejtettekre.

10.2.2 Kártérítés

A régi Ptk.-nak a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre irányadó szabályai szerint:

339. § (1) Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. [...]

355. § (1) A kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. [...]

(4) Kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A fentiek alapján az M+M-nek azt kell tudnia bizonyítani, hogy a Főváros jogellenesen járt el, amikor a szerződést nem kötötte meg vagy a támogató nyilatkozatot

visszavonta. Tekintettel arra, hogy erre kifejezett jogszabályi felhatalmazás nincsen, ezt az M+M valószínűleg tudná bizonyítani.

A Főváros akkor tudja magát kimenteni, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, azaz nem járt el felróhatóan. Álláspontunk szerint a fenti 8.4 pontban kifejtetteket e vonatkozásban relevánsak lehetnek, azonban teljes bizonyossággal nem állítható, hogy ezeket a bíróság is felróhatóság hiányaként értékelné.

Az M+M-nek azt is bizonyítania kell, hogy kár érte és ezt összegezésre is kell. E tekintetben – a régi Ptk. alapján – az M+M tényleges kárát és elmaradt használt is követelheti:

- a) tényleges kár: ennek minden bizonyítással részét képezi az ICANN adminisztrációs díja, ami 185.000 USD (jelenlegi árfolyamon kb. 51 millió Ft), tekintettel arra, hogy a Főváros támogató hozzájárulása hiányában valószínűleg be sem nyújtotta volna a <.budapest> doménre vonatkozó igénylést az ICANN-hez. Az egyéb tényleges költségek számszerűsítése azonban nehézségekbe ütközik, tekintettel arra a tényre, hogy az M+M a rendszereit nem kifejezetten a <.budapest> doménre építette ki, hanem olyan elosztott rendszert épített ki, amely egyszerre több domént is ki tud szolgálni. Így azzal is lehet érvelni, hogy az M+M-nek nem vagy csak minimális további kiadásai voltak a <.budapest> vonatkozásban (pl. a pályázati anyag elkészítése, magyar jogi képviselő munkadíja és költségei);
- b) elmaradt haszon: az M+M elvileg érvényesíthetné elmaradt hasznát is, ami a értelemszerűen a <.budapest> domén működtetéséből befolyó árbevétel kiadásokkal csökkentett összege lenne. Kiadásként értendő az adminisztratív és technikai költségek, de a Főváros felé vállalt árbevétel 35%-át kitevő juttatás is. Az M+M-nek azonban ezt is bizonyítania kéne, amely valószínűleg nehézségekbe ütközne, tekintettel arra, hogy nincs közvetlen magyar vonatkozású összehasonlítási alap arra, hogy valójában mennyire lenne népszerű az új domén, hány új regisztráció, megújítás stb. történne és ebből milyen bevételeket, majd profitot érhetett volna el az M+M.

Az M+M a fentiekén túl nem vagyoni hátrányát (reputációs veszteség) is érvényesíthetné, de ezt számszerűsíteni kéne, ami a körülményekre tekintettel igencsak nehéznek mutatkozik.

Abban az esetben, amennyiben az M+M akár csak részben nem tudná számszerűsíteni az őt ért kárt, akkor hivatkozhatna a régi Ptk. 359. § (1) bekezdésére, azaz általános kártérítést kérhetne:

359. § (1) Ha a kár mértéke - akár csak részben - pontosan nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas.

Erre azonban csak akkor kerülhet sor, ha a kár számszerűsítésére tett kísérletek eredménytelenek voltak. Ebben az esetben a bíróság az összes körülmény figyelembevételével állapítja meg az általános kártérítés mértékét, egy összegben vagy járadékban. Álláspontunk szerint e vonatkozásban rendkívül nehéz lenne a mérték kiszámítása, hiszen nincs összehasonlítási alap. Az M+M csak külföldi példákra (pl. <nrw, <.bayern>) tudna hivatkozni, de az ezek esetében tervezett/elért bevétel nem

vetíthető rá egy az egyben a <.budapest> doménre, hiszen előbbieik tartományokra utalnak, míg utóbbi egy városra és a piacok gazdasági ereje is különbözik.

10.2.3 A szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettség megsértése (culpa in contrahendo)

A régi Ptk. fent idézett 205. § (3) bekezdés alapján

205. § (3) A felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

Az M+M érvelhet azzal is, hogy a szerződéskötést megelőzően a Főváros nem tájékoztatta megfelelően az elvárásairól. Ezzel kapcsolatban azonban ismét felmerülnek ellenérvek, amelyeket a fenti 8.4 pontban már kifejtettünk, és amelyek alapján felmerül, hogy az M+M sem járt el megfelelően, már ami a szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettséget illeti.

Az együttműködési kötelezettség megsértéséből eredő károk megtérítésére a régi Ptk. kártérítési szabályai irányadóak (lásd fenti 10.2.2 pont).

Itt érdemes utalni a régi Ptk. 4. §-ára (a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése):

4. § (1) A polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni. [...]

(4) Ha ez a törvény szigorúbb követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat. Aki maga sem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a másik fél felróható magatartására hivatkozhat.

A fenti 4. § (4) bekezdés második és harmadik mondata a fenti 8.4 pontban kifejtettek vonatkozásban lehet releváns, azaz az M+M által 2013. december 10-én kelt nyilatkozat és az ennek előzményét képező, a Főváros által az M+M részére küldött, 2013. szeptember 23. napján kelt felhívás tartalmával. Az M+M érvelhetne azzal, hogy a Főváros által megküldött nyilatkozat-minta alapján járt el, azt töltötte ki, így neki nem, hanem a Fővárosnak róható fel, hogy az átláthatósági kritériumokra vonatkozó nyilatkozatot úgy töltötte ki, ahogy. Ezzel szemben felhozható érv, hogy az M+M-nek a mintától függetlenül kellett nyilatkoznia arra, hogy az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 1. pontja alapján átlátható szervezetnek minősül. Továbbá, ettől a kérdéstől teljesen független az, hogy az M+M nem a Londoni Értéktőzsde szabályozott piacára, hanem annak AIM piacára került bevezetésre (az M+M nyilatkozatából ez utóbbi nem derült ki, abban csak az a fordulat szerepel, hogy a "London Értéktőzsdére bevezetett"). Ezért álláspontunk szerint meg az előbbi esetben is a régi Ptk. 4. § (4) bekezdés harmadik mondata lenne releváns, amely alapján az igényérvényesítő fél felróható magatartása nem zárja ki a másik fél felróható magatartására történő hivatkozás lehetőségét, azaz lehetővé teszi azt, hogy önhiba ne zárja ki a másik fél felróható magatartására hivatkozást.

Ugyanakkor azt is figyelembe kell venni, hogy a fenti felhívás a Főváros részéről, majd a nyilatkozat az M+M részéről 2013 második felében, illetve végén keletkezett, miközben az M+M kötelezettségvállaló nyilatkozata, majd a Főváros támogató nyilatkozata korábban, 2012 első felében került kiállításra. Az M+M utóbbiak alapján fizette be az ICANN adminisztrációs díját, ami 185.000 USD (jelenlegi árfolyamon kb. 51 millió Ft). Emiatt felmerülhet, hogy az M+M ezt a költséget a fenti, később kiállított nyilatkozatok tartalmával kapcsolatos aggályoktól függetlenül is érvényesíthetné a Fővárossal szemben, abban az esetben, ha a részletes szerződés nem kerülne aláírásra.

10.3 Joghatósági kérdések

Az M+M egy BVI bejegyzésű cég, míg a Főváros székhelye Magyarországon található, így a kártérítési igényt az M+M-nek valószínűleg Magyarországon, magyar bíróság előtt kéne érvényesítenie. Sem, az M+M által kiállított, 2012. március 29. napján kelt kötelezettségvállaló nyilatkozat, sem a Főváros által kiállított, 2012. április 4. napján kelt támogató hozzájárulás nem tartalmaz joghatósági és (választott)bírósági kikötést. Az M+M által megküldött megállapodás-tervezetben (City Registry Services Agreement) vitarendezés esetére a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbíróság és magyar jog volt feltüntetve, de ez a szerződés nem került aláírásra, így ez legfeljebb az M+M szándékát tudja jelezni, de joghatósági kikötésként nem értelmezhető.

A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet 33. §-a (szerződésen kívüli kötelmi jogviszonyok) az alábbiakat tartalmazza:

33. § (1) A szerződésen kívül okozott kárért fennálló felelősségre a károkozó tevékenység vagy mulasztás helyén és idején irányadó jogot kell alkalmazni.

(2) Ha ez a károsult számára kedvezőbb, annak az államnak a jogát kell irányadónak tekinteni, amelynek területén a kár bekövetkezett.

(3) Ha a károkozó és a károsult lakóhelye ugyanabban az államban van, ennek az államnak a jogát kell alkalmazni.

(4) Ha a károkozó tevékenység vagy mulasztás helyének joga szerint a felelősség feltétele a vétkesség, a vétőképeség fennállását akár a károkozó személyes joga, akár a jogsértés helyének joga szerint meg lehet állapítani.

A fenti § (1) bekezdése a magyar jog alkalmazhatóságát támasztja alá, azonban a (2) bekezdés alapján nem zárható ki olyan értelmezés sem, hogy a BVI jogot kell alkalmazni abban az esetben, ha ez az M+M-re kedvezőbb (ehhez azonban a magyar és a BVI jog kártérítésre vonatkozó szabályainak összehasonlítása szükséges).

1. sz. melléklet

Domén szabályozás - Európa 2015. február 28. állapot szerint (Internetes és szakirodalmi források alapján)				
EU tagállamok				
	Ország	Szabályozás módszere	Szabályozás helye	Forrás, megjegyzés
1.	Magyarország (.hu)	önszabályozás	2001. évi CVIII. törvény 15/A. § (Magatartási kódexek) Domainregisztrációs Szabályzat	http://www.domain.hu/domain/szabalyzat/szabalyzat.html
2.	Ausztria (.at)	önszabályozás	ÁSZF	https://www.nic.at/en/service/legal-information/terms-conditions/
3.	Belgium (.be)	önszabályozás	ÁSZF	http://www.dnsbelgium.be/sites/default/files/generated/files/documents/Enduser_Terms_and_Conditions_en_v5%202_en_o.pdf
4.	Bulgária (.bg)	önszabályozás	ÁSZF	https://www.register.bg/user/static/rules/en/index.html#1
5.	Dánia (.dk)	jogszabály és önszabályozás	Domæneloven (the Danish Act on Internet Domains) ÁSZF	https://www.retsinformatio.n.dk/Forms/R0710.aspx?id=161869&exp=1 (csak dánul) https://www.dk-hostmaster.dk/fileadmin/file_r/pdf/generelle-vilkaar/generelle-vilkaar-EN06.pdf https://www.dk-hostmaster.dk/english/laws-conditions/
6.	Németország (.de)	önszabályozás	ÁSZF	http://www.denic.de/de/domainbedingungen.html?cHash=7f492ed66495994ab14a579a93e9c553 (németül) http://www.denic.de/en/domainbedingungen.html (angolul)
7.	Észtország (.ee)	önszabályozás	ÁSZF (Domain Regulation)	http://internet.ee/en/domains/
8.	Finnország (.fi)	jogszabály	The Domain Name Act Finnish Information Society Code (0917/2014) 2016. szeptember 5-től.	http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2003/en20030228.pdf https://domain.fi/info/en/index/tietoa/laitjamaaraykset.html https://domain.fi/info/en/index/tietoa.html http://finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2014/en20140917.pdf

				(chapter 21 on domain names; 2016. szeptember 5-től alkalmazandó)
9.	Franciaország (.fr)	jogszabály és önszabályozás	Naming Policy for the French Network Information Centre (Rules for registering Internet domain names using country codes for metropolitan France and the Overseas Departments and Territories) derived from Articles L.45 and seq. and Articles R.20-44-38 of the Postal and Electronic Communications Code (Code des postes et des communications électroniques)	http://www.afnic.fr/medias/documents/Cadre_legal/afnic-naming-policy-2014-12-08.pdf http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=0977BA880D588581EBA9D6CE1B3996A7.tpdila20v_2?idSectionTA=LEGISCTA000006150688&cidTexte=LEGITEXT000006070987&dateTexte=20150304
10.	Görögország (.gr)	jogszabály	Regulation on Management and Assignment of .GR Domain Names (EETT is the National Regulatory Authority)	http://www.eett.gr/opencms/opencms/EETT_EN/Electronic_Communications/DomainNames/regulations.html http://www.eett.gr/opencms/export/sites/default/EETT_EN/Electronic_Communications/DomainNames/FEK1564_B_2013.pdf http://www.eett.gr/opencms/export/sites/default/admin/downloads/telec/apofaseis_eett/kanonistikes_apofaseis_eett/AP750-002.pdf (2015. február 19-től hatályos, görög nyelvű szöveg) (módosították, de a módosított csak görög nyelven érhető el)
11.	Egyesült Királyság (.co.uk)	önszabályozás	ÁSZF	http://www.nominet.org.uk/uk-domain-names/registering-uk-domain/legal-details/terms-and-conditions-domain-name-registration
12.	Írország (.ie)	önszabályozás	ÁSZF	https://www.iedr.ie/registrations-terms-and-conditions/
13.	Olaszország (.it)	önszabályozás és jogszabály	Assignment and management of domain names in the ccTLD .it Articles 12, 22, 118, 133 Legislative Decree no. 30/2005 Italian Industrial Property Code	http://www.nic.it/documenti/regulations-3-november-2014/Regulation_assignment_v7.1.pdf
14.	Lengyelország (.pl)	önszabályozás	Domain Names Regulations ÁSZF	http://www.dns.pl/english/regulations.html http://www.dns.pl/english/t

				echnical_cond.html
15.	Lettország (.lv)	önszabályozás	ÁSZF	http://www.nic.lv/resource/show/97
16.	Litvánia (.lt)	önszabályozás	Procedural Regulation for the .LT top-level Domain	http://www.domreg.lt/static/doc/public/procedural_regulation-en.pdf
17.	Luxemburg (.lu)	önszabályozás	ÁSZF Domain Name Charter	http://www.dns.lu/media/content/pdf/EN_1.2.7.1_PDF-CONDITIONS-OF-SERVICE.pdf http://www.dns.lu/en/support/general-information/domain-name-policy-lu-charter/
18.	Málta (.mt)	önszabályozás	ÁSZF	https://www.nic.org.mt/dotmt/
19.	Hollandia (.nl)	önszabályozás	ÁSZF	https://www.sidn.nl/dotAsses/b8947eeb-c9c4-4e21-8def-d72d29996896.pdf
20.	Portugália (.pt)	önszabályozás	Rules of registration of .pt domain names	http://www.dns.pt/fotos/gca/registration_rules_pt_156272736854dofe49312ab.pdf
21.	Románia (.ro)	önszabályozás	ÁSZF Registration Agreement	http://www.rotld.ro/engleza/index_en.html
22.	Svédország (.se)	önszabályozás	ÁSZF	https://www.iis.se/english/domains/se/terms-and-conditions/
23.	Szlovákia (.sk)	önszabályozás	N/A	https://www.regzone.cz/domena/pravidla-registrace-domenovych-jmen/
24.	Szlovénia (.si)	önszabályozás	ÁSZF	http://www.registry.si/fileadmin/dokumenti/register/ENG/general-terms.pdf
25.	Spanyolország (.es)	jogszabályok		http://www.dominios.es/dominios/en/todo-lo-que-necesitas-saber/normativa/otras-normas-aplicables
26.	Csehország (.cz)	önszabályozás	Rules of Domain Names Registration under the –cz ccTLD	http://www.nic.cz/files/nic/doc/Registration_rules_CZ_ADR_rules_20150301.pdf
27.	Ciprus (.cy)	önszabályozás	ÁSZF	http://www.nic.cy/rulesreg.htm
28.	Horvátország (.hr)	jogszabály	Ordinance on the organisation and management of the national top-level domain	https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=oCCIQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.carnet.hr%2Fdokumenti%3Fdm_documento_id%3D1129%26dm_dnl%3D1&ei=dGDnVJmHG4f2O6K5gPgN&usg=AFQjCNG81NGsBLzbyOmmvW-2wRZo8vovePQ&bvm=bv.86475890,d.ZWU

<u>Nem EU tagállamok</u>				
1.	Lichtenstein (.li)	önszabályozás	ÁSZF	https://www.switchplus.ch/wp-content/uploads/GTC_switchplus_Jul14_en.pdf?67730c
2.	Svájc (.ch)	önszabályozás	ÁSZF	https://www.nic.ch/reg/cm/wcm-resource/download/terms/SWITCH_AGB_en.pdf
3.	Norvégia (.no)	önszabályozás	Domain Name Policy	https://www.norid.no/navnepolitikk.en.html
4.	Izland (.is)	önszabályozás	ÁSZF	http://www.isnic.is/en/domain/rules
5.	Macedónia (.mk)	önszabályozás	Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy	http://nic.mk/
6.	Törökország (.tr)	önszabályozás	".tr" Domain Names Policies, Rules and Procedures	https://www.nic.tr/forms/eng/policies.pdf?PHPSESSID=1424274343821429126108285
7.	Szerbia (.rs)	önszabályozás	ÁSZF	http://nic.rs/data/DOKUMENTI/General-Terms-And-Conditions.pdf
8.	Albánia (.al)			Nincs információ
9.	Bosznia Hercegovina (.ba)	jogszabály	Regulations on registration and use of the domain name under Bosnian state internet domain .ba	http://nic.ba/lat/menu/view/18
11.	Montenegró (.me)	önszabályozás	ÁSZF	http://domain.me/policies/
12.	Monaco (.mc)	önszabályozás	Domain names –concepts and facilities Domain names – Implementation and specification	http://www.nic.mc/mcNicMain-us.html http://www.nic.mc/mcNicMain-us.html

2. sz. melléklet

**Az M+M-re üzleti információs adatbázisokban 2015. április 1. napján lefuttatott
háttérkutatások eredménye**

[külön PDF mellékletek]